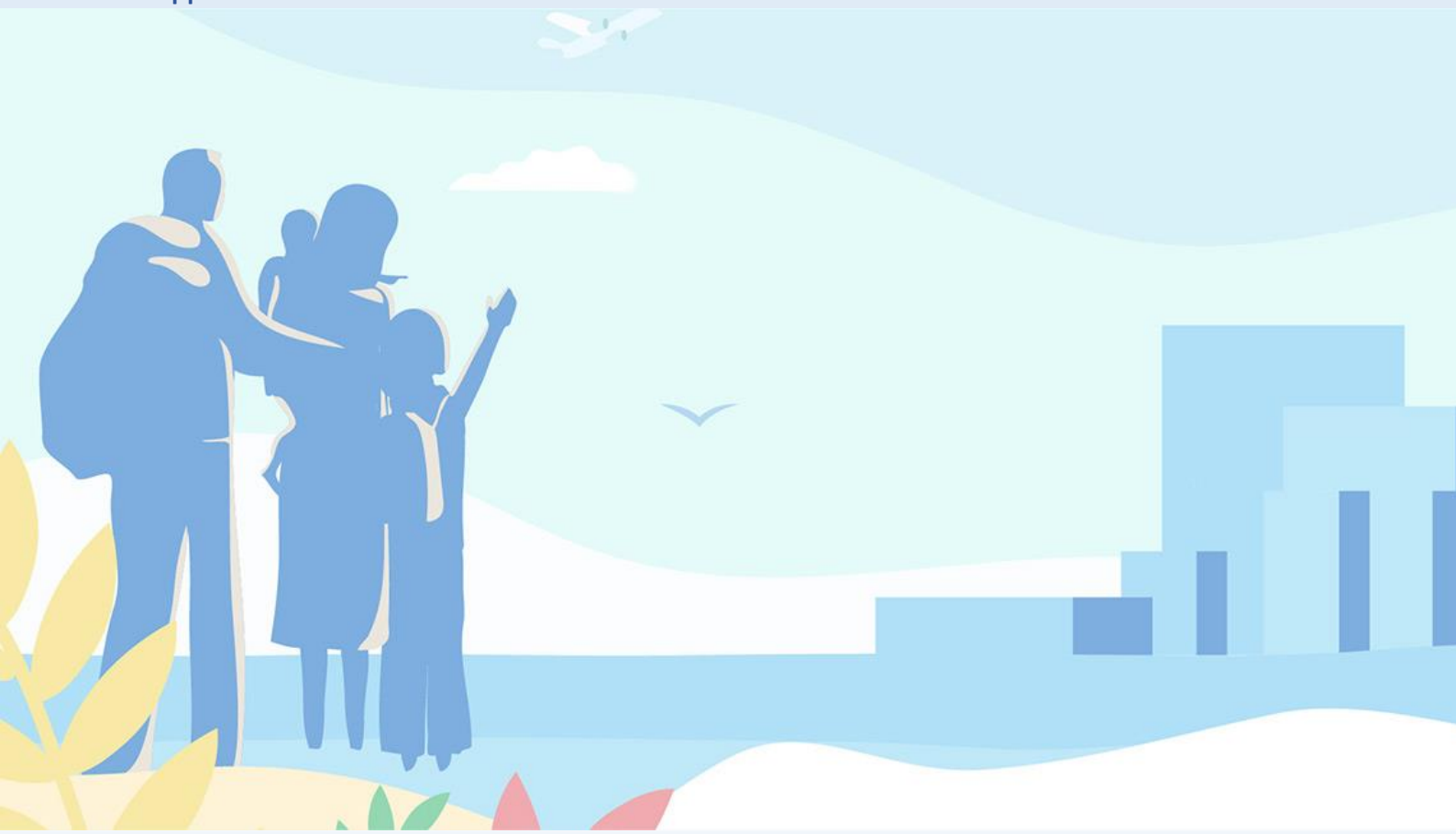
Norway grants

ДОКЛАД

КАБИНЕТНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ И ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРИЛОЖИМИ ПРАКТИКИ С ЦЕЛ ПОВИШАВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ДЪРЖАВНИ/ПУБЛИЧНИ ОРГАНИ, ИНСТИТУЦИИ, ОБЩИНИ, РАБОТЕЩИ В ОБЛАСТТА НА УБЕЖИЩЕ И МИГРАЦИЯ, КАКТО И ТАКИВА, ПРЕДОСТАВЯЩИ РАЗЛИЧНИ УСЛУГИ НА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ.

Този доклад е създаден в рамките на проект „НА ФОКУС-националния капацитет в областта на убежището и миграцията“, № BGHOMEAFFAIRS-1.005-0001-C01, по договор № 812108-11-27.01.2023 г., финансиран със средства по програма „Вътрешни работи“, Норвежки финансов механизъм 2014-2021 г.

ДОКЛАД

КАБИНЕТНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ И ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРИЛОЖИМИ ПРАКТИКИ С ЦЕЛ ПОВИШАВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ДЪРЖАВНИ/ПУБЛИЧНИ ОРГАНИ, ИНСТИТУЦИИ, ОБЩИНИ, РАБОТЕЩИ В ОБЛАСТТА НА УБЕЖИЩЕ И МИГРАЦИЯ, КАКТО И ТАКИВА, ПРЕДОСТАВЯЩИ РАЗЛИЧНИ УСЛУГИ НА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ.

Докладът е в рамките на изпълнение на Дейност 6 от проект „НА ФОКУС- националния капацитет в областта на убежището и миграцията“, № BGHOMEAFFAIRS-1.005-0001-C01, по договор № 812108-11-27.01.2023 г., финансиран със средства по програма „Вътрешни работи“, Норвежки финансов механизъм 2014 – 2021 г.

Бенефициер по проекта е Сдружение Български Червен кръст, а Сдружение Евроклуб Жена и Държавната агенция за бежанците при Министерски Съвет са партньори по проекта.

Този доклад е създаден в рамките на проект „НА ФОКУС-националния капацитет в областта на убежището и миграцията“, № BGHOMEAFFAIRS-1.005-0001-C01, по договор № 812108-11-27.01.2023 г., финансиран със средства по програма „Вътрешни работи“, Норвежки финансов механизъм 2014-2021 г. Цялата отговорност за съдържанието на материала се носи от Сдружение Български Червен Кръст и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този материал отразява официалното становище на Норвежкия финансов механизъм и Програмния оператор.

Проектът „НА ФОКУС- националния капацитет в областта на убежището и миграцията“, № BGHOMEAFFAIRS-1.005-0001-C01, по договор № 812108-11-27.01.2023 г., е финансиран със средства по програма „Вътрешни работи“ 2014-2021 г. по Норвежкия финансов механизъм (НФМ) 2014 – 2021 г.

Norway grants

СЪДЪРЖАНИЕ

1 Увод 4

2 Добри практики от държави членки на ЕС 6

2.1 Австрия: Предоставяне на индивидуално жилище при допускане до процедура за убежище във Виена 6

2.2 Германия: Берлин създава нови квартали 11

2.3 Германия: - “От бежанец към гражданин – Алтена” 13

2.4 Гърция: Подкрепа на мигранти и бежанци по проблемите на пристрастяването, насилието, основано на пола, и превенцията на вредното поведение 17

2.5 Испания: Солидарни колела (Solidarity Wheels) 20

2.6 Италия: TUTOR (Обучение на мигранти и подкрепа за по-ефективна интеграция) 23

2.7 Румъния: цифрова платформа DOPOMOHA.RO 25

2.8 Словакия: Иновативно социално кафене подпомага интеграцията на лицата, ползващи се с международна закрила 27

2.9 Словакия: Нова миграционна политика 29

2.10 Словения: Официална и допълнителна интеграция 30

2.11 Унгария: Комплексна интеграционна подкрепа на лицата с международна закрила 33

2.12 Финландия: “Стартъп за бежанци” 35

2.13 Хърватия: “Let's study together!” – подкрепа за деца и семейства с международна закрила за интеграция в общността 37

2.14 Чехия: Актуализиран план за изпълнение на интеграционната политика до 2023 г 39

2.15 Чехия: Повишаване на междукултурната пропускливост на публичните институции в град Бърно 41

2.16 Швеция: Предоставяне на информация и социално подпомагане на общинско ниво 44

2.17 Програма Еразъм +: Изграждане на приобщаващи общества: обмен на иновативни и добри практики за овластяване на местните НПО, работещи с мигранти и бежанци 47

2.18 ЕС: Гражданин на света - овластяване на маргинализирани мигранти (Citizen of the world – empowering marginalized migrants) 49

2.19 ЕС: Добри практики за подпомагане на достъпа на бежанци до жилищния пазар 51

3 Добри практики в други европейски държави 54

3.1 Норвегия: Групи за развитие на умения за мъже с имигрантски произход 54

3.2 Норвегия: Диалог между поколенията 57

3.3 Турция: Съвместно партньорство на Асоциация за подпомагане и солидарност на бежанци и търсещи убежище (Refugees and Asylum Seekers Assistance and Solidarity Association) и община Султанбейли в Истанбул (İstanbul Sultanbeyli Municipality). 59

3.4 Швейцария: Проект за изследване на перспективите (UNES Perspectives Studies) с фокус върху подкрепата на бежанците във висшето образование в Швейцария.....63

1 УВОД

Настоящият доклад е съставен в рамките на проект: НА ФОКУС - НАЦИОНАЛНИЯТ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА УБЕЖИЩЕТО И МИГРАЦИЯТА, ПРОГРАМА: Вътрешни работи, BGHOMEAFFAIRS-1.005 - Подобряване на националния капацитет в областта на убежището и миграцията, по-специално предоставяне на услуги на граждани на трети държави, търсещи международна закрила и граждани на трети държави, получили временна закрила със специален фокус върху уязвими лица, по Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 г. (НФМ), по договор № 812108-11-27.01.2023 г., с Програмен Оператор- Дирекция Международни Проекти, Министерство на Вътрешните Работи.

Докладът включва резултати от проучването на добри приложими практики в областта на интеграцията на мигранти и бежанци, за да допринесе и да мотивира целевите групи на проекта и по-специално представителите на компетентните органи и гражданските организации, работещи в сферата на миграцията и убежището и най-вече в осигуряването на услуги по настаняване и предоставяне на свързани с това услуги на граждани на трети държави, търсещи международна закрила, включително уязвими лица/граждани на трети държави, на които е предоставена временна закрила, включително уязвими лица.

Включени са и примери, които демонстрират различни алтернативи пред правителствата при формиране на национални политики в областта на справедливата интеграция на мигрантите в Европа и могат да се използват като отправни точки при изграждане на политиките на българската държава за решаване на жилищните проблеми на мигрантите.

Обхватът на изследването на добри практики бяха държави членки на Европейския съюз и други европейски държави.

Подборът и анализът на добри практики включва добри примери в следните области:

- Методи и начини за повишаване на експертния капацитет в областта на убежището и миграцията на представители и служители на национални институции, неправителствени организации;
- Усъвършенстване на нормативната уредба в тази област;
- Създаване и управление на Центрове за прием на бежанци;
- Приемане и работа с непридружени малолетни и непълнолетни;
- Включване на журналисти, общественици, доброволци, представители на граждански организации и тяхната роля в областта на убежището и миграцията;
- Осигуряване на правни и психологически услуги на лицата, търсещи убежище;

- Осигуряване на социална и психологическа подкрепа на граждани на трети държави, търсещи международна закрила, включително уязвими лица/граждани на трети държави, на които е предоставена временна закрила, включително уязвими лица;

Изпълнението на тази дейност се проведе на няколко етапа:

1. Първият етап включваше правилно определяне на терминология за целите на проекта и изготвяне на списък от критерии за определяне на „добра практика“. Разработи се класификация на тези критерии (матрица за оценка). Списъкът с критерии включва:
   - Това е иновативно или поне не е добре познато като практика
   - Приложимо е в България, независимо от региона или държавата, където е представена
   - Реалистично е, не е свързано с големи инвестиции
   - Устойчиво е, може да се поддържа без големи разходи и усилия
2. През втория етап се проучиха практики в държави от Европа, като се селектираха само тези практики, които отговаряха най-малко на два от горните критерии Приоритет имаше критерият дали практиката е приложима в България.
3. През третия етап беше изготвен шаблон за описване на дадената практика, който включва:
   - Държава
   - Основни заинтересовани страни
   - Кратко описание на практиката
   - Постигнати резултати и научени уроци
   - Източници на информация.
4. По време на четвъртия етап бяха описани практиките, като се спазваше шаблона и бяха квалифицирани в съответствие с принадлежността им към практики в държави членки на ЕС и практики в други европейски държави. Представени са и сборни практики от няколко страни, които са приложими в България и предоставят полезна информация за българските институции и други организации.

В Доклада са представени 35 добри практики в областта на интеграцията на бежанци и мигранти от 19 страни в Европа.

Октомври 2023 г.

2 ДОБРИ ПРАКТИКИ ОТ ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ НА ЕС

2.1 Австрия: Предоставяне на индивидуално жилище при допускане до процедура за убежище във Виена

Държава: Австрия, Виена

Основни заинтересовани страни:

- Мигранти
- Неправителствени организации
- Агенции за отдаване под наем на недвижими имоти
- Градската администрация на Виена

Тази практика разглежда въпроса как и с помощта на кои заинтересовани лица, мрежи и посредници, наскоро пристигналите бежанци от неевропейски страни се справят с предизвикателството да намерят постоянно жилище във все по-ограничения жилищен контекст на Виена.

Във Виена, Австрия, градската управа изрично насърчава и подкрепя финансово индивидуалните жилища за кандидати за убежище, които са включени в системата за прием на провинцията. Индивидуалното жилище се смята за най-доброто жилищно споразумение за насърчаване на интеграцията и не изисква намирането на алтернативи, когато се предоставя международна закрила. Освен това обществените разходи за индивидуално жилищно настаняване са по-ниски, отколкото за организирани съоръжения за настаняване. Около 70 % от кандидатите за убежище във Виена живеят в индивидуални жилища. Между 50 и 70% от тези, които са били разпръснати из цялата национална територия, се преместват във Виена след получаване на положително решение за убежище. На този фон възниква въпросът как, т.е. с помощта на кои заинтересовани лица, мрежи и посреднически инстанции новодошлите успяват да решат жилищната си нужда.

За да се отговори на този въпрос, е проведено проучване[1], което идентифицира някои модели и различни подходи към решаване на жилищните нужди на мигрантите, при което като основен критерий се използва работата по посредничество и помощта, предоставена от различни участници.

[1] Между 2016 и 2017 г., проучване на терен сред получили убежище лица (признати бежанци и лица, получили субсидиарна закрила), които са пристигнали в Австрия през предходните пет години.

Мигрантски мрежи и ориентиран към печалба неформален вторичен пазар на наеми

При този модел мигранти действат едновременно като неформални посредници и наемодатели, особено в случаите на необвързани млади мъже, които се местят често.

От решаващо значение за намиране на място за спане са отношенията, изградени по време на бягство, престоят в приемния център или в организираното настаняване, създадените контакти с други мигранти. Старите мигранти са станали ключови лица за контакт. Те помагат на новодошлите да се справят с австрийската бюрокрация, но преди всичко при намирането на квартира. Някои от тях са били в състояние да осигурят настаняване в собственото си жилище, други са действали като посредници или са предоставяли съвети за това как да се получи достъп до полезни източници на информация.

В някои случаи събирането на информация е било ограничено до „питане на приятели“ (комуникация от уста на уста), но благодарение на популярността на смартфоните използването на социални мрежи също е често срещано. Освен частни мрежи в WhatsApp или Facebook, се използват и публично достъпни групови страници, които свързват търсещи апартаменти и наемодатели. Facebook страниците за обмен на квартири (от които някои във Виена имат повече от 50 000 членове) предлагат главно временно настаняване (предимно стаи в апартаменти) и заобикалят платените услуги на агенции, те са много популярни не само сред мигрантите, но и сред студентите. Офертите и страниците могат да бъдат създадени на майчините езици на мигрантите и затова мрежите на социалните медии са станали популярно средство за координиране на достъпно настаняване в рамките на мигрантските субкултури.

Помощ от местните жители и вторичен пазар за наеми на гражданското общество

В този случай мигрантите се възползват от престой в дома на услужливи местни жители безплатно или на ниска наемна цена. Понякога стаите са безплатни или с нисък, почти символичен наем. Освен това, качеството на жилищата е по-добро: новодошлите обикновено имат собствена стая или дори отделна жилищна единица в частна къща. Желанието да се приемат нуждаещи се новодошли е феномен, свързан с класово и социално положение.

Контактите и взаимоотношенията между местните жители и мигрантите обикновено се развиват в областта на професионалната, както и на доброволческата социална работа (предимно като преводачи на новопристигнали). В хода на работата, мигрантите изграждат контакти с виенчани, които се включват активно в подкрепата на бежанците и/или имат на разположение и са готови да споделят свои ресурси (неизползвано жилищно пространство, контакти, знания, пари). Понякога контакти се осъществяват и чрез сдружения на гражданското общество и мрежи за помощ (Connecting People, Interface, Lobby).

Като посреднически агенции без комисионна действат не само НПО (като Австрийски Червен кръст с IWORA/Integrationswohnraum, Volkshilfe с Wohndrehscheibe и службата за бежанци Diakonie), но също и мрежи за помощ на гражданското общество (като Respekt.net, Helfen.WIE WIR, Flüchtlinge Willkommen, menschen.leben и heimatsuche.at). От тази идея се раждат и портали за онлайн търсене (като heimatsuche.at) и страници във Facebook, които изрично приветстват признатите бежанци като наематели. Разгледани заедно, тези мрежи за помощ създават допълнителен вторичен пазар за наеми.

Агенти по недвижими имоти и бариери за навлизане на „свободния“ пазар за частни наеми

Новодошлите мигранти без подходяща формална и неформална подкрепа са принудени сами да търсят жилище на пазара за частни наеми. Те заемат най-слабата позиция в борбата за оскъдните добри „достъпни жилища“, а на „свободния“ пазар на наеми получават повтарящи се откази и дискриминация в отношенията си с агенти по недвижими имоти и частни наемодатели, като често стават жертви на експлоатация.

Мигрантите като цяло се опитват да избегнат услугите на агенцията, за да спестят комисионна. Но има ситуации, когато алтернативи липсват – неправителствените организации не могат да помогнат или временното частно настаняване, осигурено от сънародници или приемни семейства, вече не е достъпно или приемливо, и тогава онлайн търсенето в портали на недвижими имоти (като willhaben.at и immodirekt.at) и/или взаимодействието с агенти е неизбежно. Това най-често се оказва разтърсващо преживяване още при първите контакти, обикновено телефонни разговори – някои агенти смятат лошите умения по немски за достатъчна причина да откажат среща за оглед. Но в повечето случаи безработицата или непризнаването на трансферните плащания като доход са решаващи за отказа.

Професионални съветници и предоставяне на социални жилища

За разлика от самотните мъже, семействата и самотните майки често получават повече официална помощ от професионални съветници. Този път на навлизане се характеризира с повече или по-малко директен преход от жилищно съоръжение, подпомагано от НПО, към сектора на социалните жилища. Често НПО като Caritas са принудени да настаняват своите най-уязвими клиенти, които не отговарят на изискванията за достъп до социални жилища (основно местожителство от две години на един адрес), във временни домове за период от поне две години. Това временно настаняване представлява задължителна стъпка по пътя към социалните жилища.

Все пак, някои самотни майки и семейства с малки деца успяват да се преместят директно от къща за бежанци в осигурено общинско жилище в рамките на „социално разпределение“ („soziale Wohnungsvergabe“), процедура, при която се разпределят само общински апартаменти от най-ниската категория (обикновено отказвани от други

кандидати). За разлика от централно организираната „редовна“ процедура (извършвана от Wiener Wohnen), която е сложен процес, включващ години чакане, тази процедура, запазена за спешни случаи, позволява по-бърз достъп до (много ограничен брой) общински апартаменти. Ключовите участници в тази бърза процедура за разпределение са професионалните съветници, които подават заявления от името на своите клиенти. Те притежават задълбочени познания за системата за социални жилища и нейните правила за достъпност, работят в приемни комисии и имат мрежа за професионална помощ, включваща и лица от администрацията за обществени жилища. Там, където социалните работници поемат дейностите по издирване и документацията, мигрантите възприемат процеса на разпределение като начинание без усилия.

С оглед на недостига на социални жилища, жилищните комисии трябва да оценят нуждите на признатите бежанци спрямо поредица от приоритетни категории нужди. В този процес на оценка самотните хора често са третирани по-неблагоприятно от семействата. Докато самотните майки и родителите на малки деца или деца в училищна възраст се насочват към социални жилища, самотните млади мъже се насочват към частния пазар на наеми, като им се предоставят само жилищни консултации.

Постигнати резултати и научени уроци

Нефинансовите ресурси, главно социални контакти и културен капитал (езикови умения, образование, способност за изграждане и поддържане на изгодни взаимоотношения) играят важна роля за достъпа на новодошлите до жилище.

Наблюдава се неофициална помощ за жилища, предоставена от местното население, довела до добре организирани мрежи за помощ и онлайн платформи за жилищно посредничество. Това може да се идентифицира като „добър“ вторичен пазар за наеми на гражданското общество

Признатите бежанци могат да имат право да кандидатстват за предоставяне на социални жилища, но на практика – поради строги изисквания за достъп, чести премествания, липса на знания и време на чакане – те са масово изключени от социални жилища, поне през първите години след пристигането. Добре развитата система за социални жилища във Виена облагодетелства средната класа, заетите лица и местните жители, докато бедните мигранти и други групи, изложени на риск от бедност, са в неравностойно положение[2].

В условия на недостиг на достъпни жилища, мигрантите изпитват огромни трудности с достъпа до сигурно, достъпно и адекватно жилище, принудени са да се местят често и най-вече живеят в некачествени жилищни условия. Някои специфични условия за Виена

[2] За разлика от либералните социални държави като Великобритания, Канада и Австралия, които дават приоритет на социалните жилища на тези, които са най-уязвими и имат най-голяма нужда от жилище.

са доминиращата позиция на Църквата в социалните грижи за бежанците; труден за новодошлите режим на достъп в обществените жилища (известен също като „социален шовинизъм“); про-семейни (фамилиалистки) пристрастия при предоставянето на жилища; солидарност и помощ отвъд държавата и пазара.

Източници на информация:

Доклад Housing entry pathways of refugees in Vienna, a city of social housing, автор Anita Aigner, Faculty of Agriculture and Planning, TU Vienna https://www.tandfonline.com/

2.2 Германия: Берлин създава нови квартали

Държава: Германия, Берлин

Основни заинтересовани страни:

- „Берлин създава нови квартали“ (Berlin entwickelt neue Nachbarschaften – BENN)
- Регионалната администрация на Берлин
- Съответните областни администрации
- Областните доброволчески агенции
- Други структури на гражданското общество
- Местни жители
- Мигранти

Кратко описание на практиката

„Берлин създава нови квартали“ (Berlin entwickelt neue Nachbarschaften – BENN) е програма за управление на интеграцията на 20 места в Берлин със сравнително големи пространства за настаняване на бежанци. Регионалната администрация на Берлин ги създава в тясно сътрудничество със съответните областни администрации. Проектът се финансира от федерални, регионални и общински фондове в рамките на инвестиционния пакт Социална интеграция в квартала (Soziale Integration im Quartier) и програмата за градско развитие Социален град (Soziale Stadt). Проектът има за цел изграждането на общност чрез насърчаване на обмена и диалога между отдавна установени и нови жители; насърчава активното гражданство, дава възможност на новите жители да реализират своите идеи за оформяне на квартала и свързва отделни доброволци с асоциации, институции и публични органи. Местен екип на BENN организира участието и подпомага работата на обществените услуги.

BENN финансира мерки и действия, които позволяват срещи и диалог, създават нови форми на общност и солидарност и укрепват чувството за принадлежност. Екипите на BENN отговарят за създаването, по-нататъшното развитие и/или подкрепата на доброволчески групи и инициативи на гражданското общество. Специална цел е да се даде достъп до участие на хора, които преди това не са били в състояние да бъдат активни поради житейската си ситуация. Засилва се и сътрудничеството с областните доброволчески агенции и други структури на гражданското общество.

В програмата BENN се изследват и прилагат идеи и нужди на местните хора и се насърчава самоорганизираното представителство на интересите. BENN създава необходимите рамкови условия за това. Екипът на BENN включва в дейностите си местните хора, за да могат те да участват в решенията, които засягат района, и осигурява и участието и на деца и младежи.

Постигнати резултати и научени уроци

Първата фаза на изпълнение с 20 района продължава до края на 2021 г. От началото на 2022 г. програмата вече е разширена в общо 23 квартала на Берлин в близост до големи споделени места за настаняване на бежанци.

Различните жизнени среди и гледни точки в квартала могат да предизвикат конфликти. Следователно интензивната работа по връзки с обществеността, както и обменът и диалогът в квартала са особено важни в програмата на BENN. Особен акцент се поставя върху използването на много различни методи за комуникация, за да се достигне до всеки от жителите и заинтересованите страни.

Задачата на екипите на BENN включва и изясняване на дезинформация и предразсъдъци. Осъзнаването на расизма и расовата дискриминация и противодействието им с подходящи мерки е във фокус. Важна задача на BENN е да насърчава отвореността към многообразието и да променя положително имиджа на квартала – отвътре и отвън.

Особено важни за това са местата за срещи в квартала. Създаването им или адаптирането им към променящите се изисквания е от голямо значение за работата на BENN. Обществените пространства също са част от ежедневния свят на жителите и следователно предлагат идеално пространство за срещи и работа в мрежа.

Източници на информация:

Берлин, уебсайт на Сенатския отдел за градско развитие и жилищно строителство на BENN
https://www.berlin.de/sen/stadtentwicklung/quartiersentwicklung/programme/berlin-entwickelt-neue-nachbarschaften-benn/

2.3 Германия: - “От бежанец към гражданин – Алтена”

Държава: Германия, Алтена

Основни заинтересовани страни:

- Местна общинска администрация
- Кметство град Алтена
- Доброволчески организации
- Други структури на гражданското общество
- Местни жители
- Мигранти, бежанци

Кратко описание на практиката

Алтена е малък индустриален град в провинция Северен Рейн-Вестфалия, Германия. Градът претърпява значителен спад в населението си през последните десетилетия и се предвижда по-нататъшно значително намаление до 2030 г. В този контекст общината подхожда към интеграцията на мигрантите като към шанс за съживяване на града, противодействие на демографските промени и запълване на липсващата работна сила.

Целта на града е да интегрира хората възможно най-бързо в обществото, с акцент върху изучаването на немски език, изграждането на социални мрежи и създаването на системи за социална подкрепа. През 2015 г. градът приема със 100 повече търсещи убежище и бежанци, отколкото се изисква съгласно германското законодателство. През 2017 г. мигрантите съставляват 11,3% от общото население на Алтена и мнозинството (54%) живеят там повече от десет години. Инициативите започват да се реализират през 2014 г. и продължават и в момента.

В рамките на практиката „От бежанец към гражданин“ град Алтена, Германия възприема цялостен обществен подход към интеграцията на бежанците, като гражданското общество (вместо държавната администрация) е главно действащо лице, което се включва в инициативи в редица области, включително жилищна подкрепа, наставничество, изучаване на езици и интеграция на пазара на труда.

Области на интеграция, обхванати от практиката, са интегриране на мигрантите в образователната система, интеграцията им на пазара на труда, достъп до здравни услуги и жилища, интегриране на мигрантите в политическия и гражданския живот на местно ниво. Основата за успеха е отварянето на общността към новодошлите и участието в процеса на интеграция чрез инвестиране на нейното време и ресурси.

Няколко дейности се изпълняват от или с помощта на Stellwerk, местна доброволческа агенция, която се подкрепя от градския съвет. Stellwerk позволява на града да достигне до мрежа от доброволци, които също са в тесен контакт с други местни организации, като църкви и пожарната.

Жилище и доброволни наставници

Бежанците в Алтена живеят в различни части на града, което спомага за предотвратяване на жилищната сегрегация. В Алтена няма приюти или центрове за бежанци, те живеят в обикновени жилища. Всяка жилищна единица или семейство има доброволен ментор, наречен Kümmerer. Те са лица за контакт, които могат да помогнат на бежанците да се свържат с квартала, да помогнат за решаването на ежедневни проблеми, да придружават бежанците при посещения в административните служби и да организират дейности за свободното време. Те също имат специална роля като посланици, показвайки реална картина на бежанците на членове на семейството и приятели.

Необходими стоки от първа необходимост

Градът помага за събирането на дрехи и други необходими предмети, които да се предоставят на хора в нужда, включително бежанци или търсещи убежище, които са загубили личните си вещи, докато са бягали от насилие или военни действия.

Ориентационни курсове

За да помогне на новодошлите да опознаят ежедневието в Германия, Stellwerk предлага курсове по теми като използването на обществен транспорт, съответните закони и административни процедури. Тези курсове спомагат за намаляване на несигурността и обясняват социалните очаквания, за да улеснят съвместното съществуване в Германия. Доброволците се опитват да насочат вниманието на жените и момичетата към правата, които имат според германското законодателство. Stellwerk предлага срещи само за жени, където те могат да говорят за проблеми и правни ситуации.

Деца и образование

Обръща се специално внимание на децата бежанци, които често са травматизирани и се нуждаят от внимателно отношение и подходящи за деца съоръжения. Децата и младежите се интегрират в обществото чрез посещение на детска градина или училище и социални сдружения. Родителите получават помощ при записване в училище и информация за образователната система. Децата често развиват езикови умения бързо и следователно се интегрират в немската система за образование и обучение.

Обучение по немски език

Създадени от бивши учители, часовете по немски се предлагат на доброволни начала. Новодошлите могат да посещават тези езикови курсове и курсове по огрaмотяване от първия си ден в града и курсовете са независими от процедурите за предоставяне на убежище. Освен езиковото обучение, курсовете създават основа за завършване на официалните национални сертификационни курсове. Инициативата използва нов метод

- Liechtensteiner Modell за насърчаване на езиковите умения и е вторият европейски град, който предлага езикови курсове, базирани на този метод.

Пазар на труда

Чрез езикови курсове и подобрени езикови умения възрастните могат да получат по-добър достъп до пазара на труда. Доброволците ментори също са важни контакти за достъп до пазара на труда, като помагат на компаниите и бежанците да се свържат помежду си. Компаниите и предприятията могат да предлагат професионално ориентиране и стажове, да идентифицират съществуващи квалификации и да преподават нови знания. В някои случаи те могат да предложат постоянна работа. Градът стартира портал за търсене в интернет, за да помогне на бежанците да намерят работа, както и да свърже бежанците с други жители на града.

Кафе Интернешънъл

За да се противодейства на социалната изолация, е създадено месечно „Café International“. Това е място за среща на бежанци, доброволци и любопитни хора. В допълнение към обща храна, празненства и други дейности, той предлага пространство за културен обмен и общуване.

Финансирането е от държавните органи, бюджета на общината и дарения на лица и фирми.

Постигнати резултати и научени уроци

Подходът на Altena често се отбелязва като най-добра практика и модел за други европейски градове. Усилията на Altena са обект на многобройни медийни доклади. Градът е представен и в поредицата на ОИСР „Работим заедно за местна интеграция на мигранти и бежанци“.

Положителното отношение на гражданите на Алтена към бежанците и тяхната отвореност към хора от различни култури получиха внимание в Германия и други страни. Министърът на жилищното строителство на Северен Рейн-Вестфалия нарече града „Hauptstadt der Mutbürger“, което може да се преведе като „столица на смелите граждани“.

Алтена вижда и възможност за местно развитие в приемането на бежанци. Тяхното пристигане намали свободните места в жилищния фонд и позволи запълването на освободените работни места. Бежанците не само обогатяват местната култура и общество, но също така носят предимство за икономиката и демографията на града.

Източници на информация:

Уеб сайт на град Алтена https://www.altena.de/

Европейски уебсайт за интеграция, инициатива на Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи и миграция https://ec.europa.eu/migrant-integration/integration-practice/refugee-citizen-altena-germanys-approach-refugee-integration_en

2.4 Гърция: Подкрепа на мигранти и бежанци по проблемите на пристрастяването, насилието, основано на пола, и превенцията на вредното поведение

Държава: Гърция, Атина

Основни заинтересовани страни:

- Терапевтичен център за зависими лица (KETHEA, the Therapy Center for Dependent Individuals)
- Международна организация по миграция (IOM, the International Organization for Migration – The UN Migration agency)
- Гръцки общини
- Църквата на Гърция
- Професионалисти по превенция и лечение на зависимости
- Доброволци
- Местни жители
- Мигранти

Кратко описание на практиката

Терапевтичен център за зависими лица (KETHEA, the Therapy Center for Dependent Individuals) в Атина, Гърция, в сътрудничество с Международна организация по миграция МОМ (IOM, the International Organization for Migration – The UN Migration agency), изпълнява програма KETHEA Mosaic, насочена конкретно към предоставяне на информация, консултиране, психологическа подкрепа и услуги по проблемите на пристрастяването, насилието, основано на пола, и превенцията на вредното поведение за имигранти и бежанци със зависимости, блокирани в Гърция. Програмата има и ефект като превенция на престъпления. Програмата също така предоставя психологическа подкрепа и други превантивни дейности за деца, за да намали факторите, които водят до пристрастяване и пречат на социалната им интеграция. Експертите на центъра обучават и други професионалисти за работа с мигранти. Програмата за интервенция и превенция се изпълнява директно в приемните центрове за бежанци. Проектът „REFRAME“ е подкрепен с финансиране от MRF GRANT, получен чрез СЪВЕТА на ЕВРОПЕЙСКАТА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ.

Проектът предлага цялостна (холистична) защита, за да помогне на мигрантите и бежанците да се справят с предизвикателства, които застрашават тяхното здраве и безопасност и засягат бъдещото им включване в гръцкото общество.

От началото на 2018 г. проектът се изпълнява в откритите места за настаняване в Малакаса, Тива и Ритсона, Термопилес и всяко друго място за настаняване при необходимост, като постепенно се разширява в местата за настаняване за непридружени деца мигранти, разположени в центъра на Атина.

Компонентите на проект "REFRAME" са:

- Подобрено спешно настаняване и специализирана помощ за жертвите на сексуално насилие и насилие на базата на пола (SGBV, Sexual and gender-based violence), включително чрез повишаване на осведомеността.
- Разработване и прилагане на механизми за превенция и отговор на злоупотребата / зависимостта от наркотици чрез предоставяне на консултантски услуги и улесняване на насочването към лечебни заведения.
- Минимизиране на рисковете от насилие и малтретиране чрез насърчаване на активното ангажиране на мигрантите и бежанците в дейности, осигуряващи препитание.

Специализираните консултанти по детоксикация на KETHEA, правният съветник и културните медиатори на МОМ работят на терен, като екипът е подсилен с психиатър, психолог, социален работник и специално сформирано за целта мобилно информационно звено.

Екипът използва опитът в насърчаването на социалната интеграция на бежанци с подобни проблеми в страна, където опазването на здравето на мигрантите и бежанците е един от приоритети на държавата. МОМ надгражда този опит и внася собствената си експертиза в диалога с други страни, изправени пред подобни предизвикателства. Проектът е важна стъпка за осигуряването на достъп на бежанците до превенция и лечение на зависимости, което е неразделна част от човешкото право на здраве и трябва да бъде осигурено.

В сътрудничество с KETHEA, МОМ разработва и прилага механизми за превенция и отговор на злоупотребата с алкохол и наркотици и пристрастяването, чрез предоставяне на консултантски услуги и улесняване на насочването към лечебни заведения.

Услугите включват:

- Систематична оценка на нуждите и повишаване на осведомеността на всички заинтересовани страни относно законните и незаконните вещества.
- Групи за превенция и ранна интервенция за семейства, родители, деца и младежи.
- Консултативна подкрепа за хора с проблеми с алкохола и наркотиците и насочването им, ако е необходимо, към лечебните заведения на KETHEA.

- Повишаване на осведомеността и обучение на професионалисти и доброволци, работещи в места за настаняване и приюти, с цел изграждане на мрежа за сътрудничество и насочване.

Постигнати резултати и научени уроци

В рамките на проекта са подпомогнати 4 гръцки общини за извършване на дребномащабна реконструкция на медицински заведения, закупуване на допълнително оборудване, обзавеждане в болниците или подкрепа в други видове социални и обществени услуги (центрове за обучение, обществени дискусии и др.). Това облагодетелства общините по два начина: от една страна, подобрява се качеството на живот на местните жители, а от друга се увеличава капацитетът на общините да предоставят услуги на новопристигналите мигранти.

Освен това са реконструирани 2 сгради в сътрудничество с НПО и Църквата на Гърция, за да действат като дългосрочни приюти за непридружени деца мигранти (UMC).

С цел да повиши самоувереността на мигрантите и бежанците, МОМ е провел два професионални семинара: в единия са осигурени шевни машини и материали, насочени главно към жени мигранти, които се занимават с различни подходящи занаяти, а в другия се използва определена площ в района на Рицона, която е подходяща за отглеждане на зеленчуци/градинарство.

Източници на информация:

Kethea website https://www.kethea.gr/en/

IOM website https://www.iom.int/ ; https://reframe-project.eu/

2.5 Испания: Солидарни колела (Solidarity Wheels)

Държава: Испания

Основни заинтересовани страни:

- Асоциация Solidary Wheels No Borders For Human Rights
- Независима организация Stiftungsfonds Zivile
- Хора в движение, търсещи убежище
- Непридружени непълнолетни
- Мигранти под запрещение, така и извън системата
- Лица, търсещи убежище, на които е отказан достъп до приемни центрове
- Мигранти без документи

Кратко описание на практиката

Асоциация Solidary Wheels No Borders For Human Rights е испанска организация с нестопанска цел, създадена през юни 2019 г. Организацията изготвя доклади за положението на мигрантите в град Мелила (границата между Мароко и Испания), предоставя психологично-емоционална подкрепа, правна подкрепа, медицинска подкрепа, организира доброволчески групи от жени, насърчаващи интеграцията, и повишава общественото съзнание.

Град Мелила, заедно със Сеута, е един от двата постоянно населени испански града, разположени на африканския континент. Голям брой хора се стремят да пресекат сухоземната граница между Испания и Мароко, повечето от които не са граждани на никоя от двете страни и се стремят да достигнат европейския континент. Много от тях кандидатстват за убежище. Докато се опитват да преминат границата от Мароко към Мелила, има редица сигнали за нарушаване на човешките права, както и за загубили живота си. Голяма част от тези, които успяват да навлязат на испанска територия през граничните огради, са незабавно и колективно депортирани обратно в Мароко.

Solidary Wheels осъжда и съобщава за нарушения на човешките права, извършени по границата, както и за нездравословните и несигурни условия на живот, които са принудени да понасят хората в движение, живеещи на улицата или в различни приемни центрове в Мелила.

Проектът Solidarity Wheels се стреми да отговори на пропуски в европейската миграционна политика - главно липсата на безопасни и законни начини за миграция към

Европа и правни и административни пречки, пред които са изправени хората, пристигащи в нови страни и при пристигането си в граничните територии.

Основната цел на този проект е да подпомогне мигрантите и хората в движение, търсещи убежище, да получат информация относно техните права и статус съгласно испанската правна система и действащите закони, както и достъп до тях.

Освен това проектът има за цел да събере достатъчно доказателства и документация в подкрепа на аргумента за необходимостта от подобряване на миграционната политика и да предостави информация за текущото състояние на системата и нейните неизправности и нарушения на механизми за защита пред испанския омбудсман.

Проектът има три основни елемента. Първо, той активно предоставя социална и правна подкрепа на хората в движение, за да гарантира защитата на правата им. Второ, той документира и заклеймява нарушенията на правата на човека по протежението на границата в Мелила, за да повиши осведомеността относно ситуацията и документално да подкрепи правни и стратегически съдебни дела. Трето, той информира хората в движение за техните права чрез семинари и групови сесии, които ги насърчават да подобрят собственото си положение и да предадат това знание на другите.

Основната цел на асоциацията е да има общо въздействие върху групите хора, с които работи, както и да извършва социално и политическо застъпничество по отношение на миграционната ситуация на испанската южна граница. В количествено отношение, целта му е да окаже въздействие върху общия брой хора, които са както включени, така и изключени от официалната система за прием в Мелила.

През първите шест месеца правната структура на асоциацията подкрепя около 200 души, а действията му косвено засягат 630 непридружени непълнолетни, които живеят в различни приемни центрове в града. По отношение на работата си по докладване и застъпничество са проведени около 40 интервюта, събраните, обработени и анализирани данни са цитирани в официални доклади, проведени са 25 кръгли маси и различни семинари.

Асоциацията регистрира всяка дейност, която извършва, под формата на „дневник“, в който се записват ежедневните дейности на екипа, събития, свързани с миграционната ситуация в Мелила, както и броят на хората, подкрепени от проекта.

Проектът се оценява по няколко фактора, включително, но не само: броят на жалбите, подадени до испанския омбудсман; броят на хората, които са успели да напуснат Мелила безопасно и законно; броят на проведените семинари; броят на социалните движения/кампании, в които проектът е участвал.

Има формиран екип от доброволци „на място“, които събират данни, както и екип, който работи за дистанционен анализ на тези данни. Тези фактори позволяват да се определят

успехите, неуспехите и косвените въздействия на проекта, за да се оцени ефективно и да се разработят нови стратегии на годишна база.

Целевите групи на проекта включват хора в движение, които са както вътре, така и извън системата за прием (с акцент върху тези, които живеят на улицата). Също така непридружени непълнолетни, както под запрещение, така и извън системата и лица, търсещи убежище, на които е отказан достъп до приемни центрове или мигранти без документи.

Асоциацията финансира своя проект предимно чрез индивидуални дарения, включително вноски, направени от други малки, независими организации. Дългосрочната цел на проекта е да има мрежа от малки организации на местно ниво, които подкрепят дейностите му с малки дарения или кампании за набиране на средства на устойчива и непрекъсната основа, както и да има индивидуални дарители, които даряват периодично, за да се подкрепи дългосрочната устойчивост на проекта и да се намали количеството човешки ресурси, необходими за изготвяне и изпращане на предложения за финансиране и организиране на кампании за набиране на средства.

През 2021 г. Solidary Wheels получава финансиране за развитието на своя социално-правен проект от независимата организация Stiftungsfonds Zivile, както и по-малки суми от други организации и дарения от отделни донори чрез кампании или повтарящи се дарения. Годишният бюджет на проекта за 2022 г. възлиза на приблизително 90 000 евро.

Източници на информация:

Уебсайт на проект Solidary Wheels https://en.solidarywheels.org/

Европейски уебсайт за интеграция, инициатива на Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи и миграция https://ec.europa.eu/migrant-integration/index.php/integration-practice/solidary-wheels_en

2.6 Италия: TUTOR (Обучение на мигранти и подкрепа за по-ефективна интеграция)

Държава: Италия

Основни заинтересовани страни:

- Център за имиграция, убежище и международно сътрудничество в провинция Парма
- Търсещи убежище лица, бежанци, непридружени непълнолетни

Кратко описание на практиката

Центърът за имиграция, убежище и международно сътрудничество на провинция Парма (Centro Immigrazione Asilo e Cooperazione Internazionale di Parma e Provincia) е основан през 2001 г. като място за разработване и тестване на проекти и инициативи за приемане и защита на мигранти. Основната му идея е да предлага морална, икономическа и правна подкрепа на мигрантите или бежанците, помага им да научат италиански език, да опознаят местната култура и им дава възможност да живеят свободно в общност.

Сред различните проекти, изпълнявани от Центъра, има някои особено иновативни като проекта TUTOR (Обучение на мигранти и подкрепа за по-ефективна интеграция), стартиран през 2016 г. Той включва местната общност в своите наставнически и съпътстващи дейности, за да подпомогне лицата мигранти в тяхната по-ефективна интеграция. Преподавателят изгражда смислена междуличностна връзка с мигранта и осигурява емоционална подкрепа по пътя му на интеграция в обществото . Обучителят също помага на мигранта да се запознае с района, общността и културата. Поради това, по време на проекта преподавателят и мигрантът поддържат връзка както по телефона, така и чрез различни срещи. Обучителят обикновено помага на мигранта да подобри езиковите си умения, да получи шофьорска книжка, да чете и разбира бюрократични и финансови документи и да си намери работа и място за живеене.

Практиката е предназначена да бъде достъпна за различни групи хора, обединявайки местната общност с мигрантската общност, за да насърчи развитието на тяхната интеграция. В съответствие с модела на националната приемна система, бенефициентите са в центъра на процесите на планиране, мониторинг и предоставяне на практиката и участват активно в проектирането на нейните дейности. Проектът е съобразен и предназначен да допълва политиките, приоритетите и стратегическите цели на европейско и национално ниво.

Тази практика подкрепя бежанците по време на преходен период и запълва пропуски в националната система за приемане на бежанци в Италия. Социалните мрежи на

бежанци и мигранти сами по себе си често не са достатъчни за насърчаване на пълната интеграция на индивида, така че имайки предвид това, практиката работи, за да предложи на мигрантите възможност също да развиват социално общуване с местните жители. Укрепването на личните мрежи с местните хора се разглежда като начин не само за подобряване на интеграцията, но и за насърчаване на независимостта и автономията. В дългосрочна перспектива, практиката цели не само да предложи нови възможности за интеграция, но и да създаде благоприятни условия за започване на независими инициативи и да предотврати зависимостта от услуги.

Постигнати резултати и научени уроци

Инициативата е развита и усъвършенствана чрез няколко фази на проекта Ancora, Ancora 2.0 и Community Matching. Всички фази включват обучителни дейности. Разработени са инструменти за наблюдение на изпълнението и оценка на резултатите, като се събират данни през различните фази, както и след приключване на дейностите. Това включва създаването на въпросници, както за ментори, така и за наставляваните мигранти, които задават въпроси относно развитието на социалните мрежи и вижданията на участниците относно собственото им овластяване.

Практиката се финансира чрез различни източници. Първоначалната фаза, включваща проектите Ancora (2016-2018 г.) и Ancora 2.0 (2018 г. - продължава), получават финансиране от фонда на ЕС за убежище, миграция и интеграция. В рамките на тези два етапа, практиката е развита и апробирана в други области. Осъзнавайки уместността и ефикасността на проекта, Центърът самофинансира част от дейностите, като в същото време работи за признаване и насърчаване от националната система за прием на бежанци.

Центърът е развил важно партньорство с Върховният комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН), което служи за по-нататъшно укрепване на неговият модел. Той активно допринася за обсъждането на подобряването на политиките за подкрепа на интеграцията, например чрез тестване на своя модел в сътрудничество с други НПО, развитие на партньорства със съответните заинтересовани страни като ВКБООН и представяне на практиката на национално ниво.

Източници на информация:

Уеб сайт на Центърът за имиграция, убежище и международно сътрудничество на провинция Парма https://ciaconlus.org/

Уеб сайт на проект SPRING за устойчиви практики на интеграция https://integrationpractices.eu/data/practice/tutoring-migrants-and-supporting-more-effective-integration/

2.7 Румъния: цифрова платформа DOPOMOHA.RO

Държава: Румъния

Основни заинтересовани лица:

- Асоциация Code for Romania
- Отдел за извънредни ситуации на Министерството на вътрешните работи
- Румънски национален съвет за бежанците
- Бежанци от Украйна

Кратко описание на практиката

DOPOMOHA.RO е цифрова платформа за хуманитарна помощ, стартирана през февруари 2022 г. от Асоциация Code for Romania в партньорство с Отдела за извънредни ситуации на Министерството на вътрешните работи, Агенцията на ООН за бежанците, Международната организация по миграция и Румънския национален съвет за бежанците. Цивилни лица, бягащи от войната в Украйна, могат да намерят цялата подходяща информация за търсене на закрила в Румъния. Платформата предлага на разселените от войната в Украйна , които се намират в Румъния, достъп до надеждна, актуална информация и ресурси и помага на властите да управляват наличното настаняване и спешна подкрепа за хронично болни или бременни бежанци.

Информацията, достъпна онлайн за бежанците от Украйна е изобилна, но много от нейните източници са ненадеждни и съобщенията често могат да бъдат противоречиви, създавайки объркване сред бежанците. Освен това властите в Румъния се борят да централизират и управляват съответните ресурси в цялата страна и да знаят къде да ги разпределят, за да гарантират, че ще бъдат доставени там, където са най-необходими.

Предвид гореописаното е установена необходимост от ново цифрово решение „всичко в едно“, което предоставя надеждна информация и централизира ресурсите, налични както на местно, така и на национално ниво. Платформата се управлява от Отдела за извънредни ситуации на румънското министерство на вътрешните работи – координационен орган, който управлява, реагира и разпределя ресурси за бежанците, където и когато е необходимо.

Платформата предоставя информация:

- за бежанци от Украйна - официална информация относно влизане и престой в Румъния, достъп до хуманитарна помощ, настаняване, здравеопазване, образование, работа, транспорт и други услуги.

- за властите - цифрова инфраструктура за управление на хуманитарната криза и необходимите ресурси (unacoperis.ro и sprijindeurgenta.ro).
- за неправителствени организации – инструменти за управление.

Информацията на платформата е достъпна на 4 езика: украински, руски, румънски и английски и се актуализира редовно с проверена информация, получена от власти, неправителствени организации, органи на ООН и частни компании. Тя обхваща различни теми, включително правен статут, информация за настаняване, образование, здраве, наемане на работа, транспорт, превод.

Нови инициативи, свързани с помощта за разселените от Украйна, се интегрират бързо в платформата, под съществуващи заглавия или в нови секции. 450 доброволци участват в захранването на платформата, както и служители на Code for Romania. Финансира се изключително чрез индивидуални дарения и частни средства.

От стартирането си през февруари 2022 г. платформата е използвана от над 1,2 милиона бежанци от Украйна. Платформата е едно от 15-те дигитални решения, наградени с наградата „Разширяване“ на Парижкия форум за мир през 2022 г.

Източници на информация:

Уеб сайт на платформата Dopomoha https://dopomoha.ro/en

Европейски уебсайт за интеграция, инициатива на Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи и миграция https://ec.europa.eu/migrant-integration/integration-practice/dopomoharo_en

2.8 Словакия: Иновативно социално кафене подпомага интеграцията на лицата, ползващи се с международна закрила

Държава: Словакия

Основни заинтересовани страни:

- Неправителствена организация Mareena
- Местни жители
- Жени мигранти и бежанци

Кратко описание на практиката

Неправителствената организация Mareena стартира инициатива, подкрепяйки интеграцията на жени със статут на бежанци чрез своя новаторски проект „социално кафене“. Целта на Mareena café е да предостави възможности за работа на хора с международна закрила и чужденци, които са намерили безопасност и нов дом в Словакия, но изпитват трудности при намирането на работа. Mareena café е място, където жените могат да дойдат, за да подобрят своя словашки език и да развият нови умения за бъдеща работа.

Интеграцията на лицата с международна закрила е сложен процес, при който взаимното взаимодействие с мнозинството от населението играе незаменима роля. В Словакия това е трудно и мигрантите и бежанците все още са изправени пред много предизвикателства при интеграцията. В цялата страна предоставянето на интеграционни услуги и дейности е доста ограничено, съсредоточено главно в градските центрове. Следователно, както показва скорошно проучване, мнозинството от населението в Словакия има ограничени взаимодействия с мигранти и бежанци. От друга страна, хората, получили международна закрила, непрекъснато изпитват трудности при навлизането на словашкия пазар на труда. Усилията им да търсят работа са възпрепятствани, наред с други неща, от сложен процес на признаване на дипломи, езикова бариера, административна тежест за работодателя или дискриминация на религиозна или етническа основа.

През 2021 г. отворя врати Mareena café – социално бизнес кафене, предоставящо възможности за работа на жени с международна закрила и жени мигранти от трети страни. Жени със статут на бежанци приготвят и сервират чайове, кафета и десерти от страни като Камерун, Сомалия, Афганистан и други. Целта на инициативата е да увеличи тяхната финансова независимост и социално включване, да им помогне да развият своя потенциал и умения, свързани с работата, и в същото време да насърчава

разбирателството между местните и чужденците. Първоначално са наети осем жени от Сомалия, Афганистан, Иран, Камерун и Украйна.

Mareena Café е място, което помага на жените мигранти да преодолеят езиковата бариера и където няма значение откъде идват и какво образование имат. Mareena café е трамплин към по-добри езикови умения и нови умения, които по-късно могат да използват в друга работа.

Източници на информация:

Уебсайт на инициативата Mareena café https://mareena.sk/en/mareena-cafe

Европейски уебсайт за интеграция, инициатива на Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи и миграция https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/slovakia-innovative-social-cafe-supports-integration-beneficiaries-international-protection_en

2.9 Словакия: Нова миграционна политика

На 8 септември 2021 г. правителството на Словакия приема нов важен стратегически документ, свързан с миграцията и интеграцията: **Миграционната политика на Словашката република: Перспектива до 2025 г.** Тази нова политика заменя предишната Миграционна политика на Словашката република: Перспектива до 2020 г. и има повишен фокус върху областта на интеграцията на мигрантите.

Новата политика определя като своя основна цел създаването на условия за легална миграция в съответствие с останалите приоритети на страната и нейния капацитет както да приема чужденци, така и да подпомага тяхната интеграция. Той подчертава необходимостта от добре управлявана трудова миграция, за да се предотврати социално, икономическо и екологично напрежение. Той също така посочва необходимостта да се даде приоритет на сигурността на Словакия и правата на нейните жители (както граждани, така и законни мигранти).

По отношение на международната закрила, новата миграционна политика потвърждава ангажимента на страната за защита на най-нуждаещите се, както и за предотвратяване на злоупотреби със системата за убежище. Ефективността на политиките за връщане на страната също е засегната.

Въпросът за интеграцията на мигрантите представлява съществен компонент на новата политика: очертаната стратегия има за цел да осигури дългосрочно, безпроблемно съжителство между мнозинството в страната и мигрантското население и да избегне негативните социални модели. Освен това той има за цел да засили и разшири възможностите за финансиране на мерки за интеграция на мигранти, включително чрез по-разнообразно използване на системно финансиране, фондове на ЕС и други извънбюджетни финансови източници.

Една от най-приоритетните нужди, идентифицирани в рамките на новата политика, е необходимостта от засилена интеграция на носителите на международна закрила на местно ниво. Това ще включва осигуряване на наличието на висококачествено образование за децата мигранти и продължаване на предоставянето на курсове по словашки език за мигрантите, както и достъп до достойни жилища и социална и културна подкрепа.

Политиката също така определя комуникирането на миграцията като важно измерение, което трябва да придружава други мерки на политиката, поради своите широкообхватни последици за обществото.

Източници на информация:

https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/slovakia-adopts-new-migration-policy_en

2.10 Словения: Официална и допълнителна интеграция

Официалната словенска политическа и правна система за интеграция на мигранти е комбинация от закони и мерки на национално и европейско ниво, тъй като повечето национални закони са в съответствие със съответните директиви на ЕС. В това отношение националното ниво до голяма степен прилага нивото на ЕС, с малко повече автономия в областта на социалната политика, въпреки че и тук съществуват минимални стандарти на ЕС. Понастоящем нормативната рамка е сравнима с тази на западноевропейските страни, въпреки сравнително скорошната история на политиката и законодателството в областта на убежището и миграцията в Словения. „Лятото на миграцията“ 2015/16 доведе до увеличаване на съдебните дела на национално ниво с увеличения брой на търсещите убежище. Отделни случаи допринесоха за по-нататъшното развитие на националното законодателство (въпреки факта, че много от търсещите убежище продължиха пътуванията си и напуснаха Словения) с помощта на съдебната практика на съветниците за бежанци.

Националната законодателна рамка се състои от закони относно процедурите за убежище, условията за приемане, задържането и съдържанието на международната закрила. Основата за тази рамка е във Всеобщата декларация за правата на човека (напр. Женевската конвенция) и Хартата на основните права на ЕС. Посочените закони са: Закон за международната закрила (ЗМЗ), Закон за чужденците, Закон за общото административно производство (ЗАП) и Закон за административните спорове. Съществуват и няколко декрета, насоки и регламенти, които прилагат процедури по отношение на международната закрила, условията на приемане и задържане, както и съдържанието на международната закрила. Тези правни органи, съчетани с двете Резолюции относно миграционната политика на Република Словения (приети съответно през 1999 г. и 2002 г.), определят правилата за поведение по време на тези процедури, като същевременно гарантират методите и условията за гарантиране на правата на кандидатите за убежище , задържани лица и други лица, разглеждани съгласно Закона за чужденците.

Когато човек получи статут на бежанец, той или тя е на същото ниво на социални права като гражданин (с изключение на социалните жилища). През първите три години след признаването на статута те са под юрисдикцията на Правителствената служба за подкрепа и интеграция на мигрантите, където им се назначава така наречения консултант/съветник по интеграция, който – в сътрудничество с тях – изготвя индивидуализиран интеграционен план. Те също са включени в програми за ориентиране под формата на краткосрочни проекти, изпълнявани от НПО, както и в часовете по словенски език“.

Официалната политика на Словения в областта на убежището и миграцията, подкрепена от различни мерки и закони, може да се обсъжда само на национално ниво. През юли

2019 г. правителството прие първата стратегия на Република Словения в областта на миграцията, изготвена от Министерството на вътрешните работи, „което е отразено в съдържанието на документа. Той подчертава силно незаконната миграция, въпросите на сигурността, защитата на границите и процедурите за убежище, докато по-голямата част от миграцията в Словения всъщност е представена от документирана икономическа миграция“. Изпълнението на политиката е разделено между различни участници, като основните действащи лица са Министерството на вътрешните работи (MNZ) и Правителствената служба за подкрепа и интеграция на мигрантите (GOSIM). Очаква се GOSIM да покрие изцяло областта на интеграцията, докато други държавни служби са по-малко активни. Въпреки амбициозното си заглавие, GOSIM не обхваща всички мигранти, тъй като със своите „(a) Отдел за приемане и Отдел за подкрепа и (b) Отдел за интеграция, той отговаря само за търсещите убежище и хората с признат статут на международна (бежанска или субсидиарна) закрила“. Политиката за убежище в Словения винаги е била сравнително рестриктивна. През последните години процентът на лицата, получили статут на международна закрила, е много нисък, в един момент дори е един от най-ниските в ЕС. На държавно ниво миграцията е предимно експертен въпрос, който не се третира със социални и политически мерки, но с полицейски и граничен контрол. Тъй като Министерството на вътрешните работи (MNZ) контролира и управлява почти всеки аспект на миграцията и политиката за предоставяне на убежище в Словения, това означава, че миграцията се разглежда главно като въпрос на сигурността, управляван с репресивни средства, без особено внимание на други фактори, като образование, пазар на труда, здравеопазване, жилищно настаняване или психосоциална подкрепа. На местно ниво можем само да наблюдаваме прилагането на националната политика, тъй като местните общности нямат формална власт да прилагат мерки за убежище и миграция, въпреки че интеграцията всъщност се извършва на ниво местна общност и се поддържа от различни програми на неправителствения сектор или по-скоро краткосрочни проекти (предимно финансирани национално или от Европейския съюз).

Двете най-големи местни власти в Словения, Община Любляна (MOL) и Община Марибор (MOM), са най-ангажираните местни обществени участници, където пребивават повечето мигранти, бежанци и търсещи убежище. MOL и MOM не са пряко отговорни за организирането на програми за интеграция, но косвено подкрепят други участници като собствените си публични институции (основни училища, детски градини, институции за обучение на възрастни) и други неправителствени организации. По този начин те (съ)финансират различни проекти за подпомагане на интеграцията на бежанци, както и много индивидуални събития, които влизат в пряк контакт с бежанци или мигранти и са насочени към техните специфични нужди. Политическият дискурс на ниво MOL е относително по-позитивен и космополитен в сравнение с MOM или този на национално ниво. В градската администрация обаче няма отделни отдели, занимаващи се с проблемите на интеграцията, които да осигурят систематична и дългосрочна

структура за подкрепа. Повече от местните власти, различни местни обществени институции са показали и продължават да показват, че са отворени в областта на културата, изкуството или науката. Въпреки това, докато отварят вратите си, това обикновено е по-скоро въпрос на добра воля (от отделни лица), отколкото на (публична) политика.

Що се отнася до неправителствените организации, те покриват липсващите области, които все още не са обхванати – или са само частично обхванати – от националните институции, като помагат на бежанци, деца и млади мигранти, помагат на бездомни и други лица без здравно осигуряване да получат достъп до здравни услуги, застъпвайки се за правата на работниците мигранти, изграждане на сътрудничество между поколенията. Работят в сферата на социалната и психосоциалната подкрепа, като предоставят практически форми на помощ и съвети. Активизмът в Словения, както и на други места, се променя според най-належащите въпроси. По време на бежанската криза активистки мрежи организираха хуманитарни акции на различни граници по Балканския път, медийни кампании, автономни социални пространства, политически кампании, правна помощ и други подобни. Днес те продължават да работят ежедневно с търсещи убежище и бежанци в града, като формират алтернативен интеграционен процес отдолу. Въпреки това, активистките мрежи основно не се възприемат като главни актьори на интеграцията, а като основни политически актьори, които се опитват да разширят границите на съществуващата тясна правна и политическа рамка и постоянно работят за събуждане на повече политическо и социално въображение.

Източници на информация

По материали от статията Barbara Beznec & Jure Gombač (2022): New migration policies and innovative practices. Slovenia between bordering and inclusion, Innovation: The European Journal of Social Science Research, DOI: 10.1080/13511610.2022.2071240

https://ec.europa.eu/migrant-integration/system/files/2022-06/New%20migration%20policies%20and%20innovative%20practices%20Slovenia%20between%20bordering%20and%20inclusion.pdf

2.11 Унгария: Комплексна интеграционна подкрепа на лицата с международна закрила

Държава: Унгария

Основни заинтересовани страни:

- Menedék – Унгарска асоциация за мигранти
- Мигранти, експерти, държавни служители, които работят с мигранти
- Неправителствени организации

Кратко описание на практиката

Menedék – Унгарската асоциация за мигранти подпомага социалната интеграция на имигрантите, пристигащи и заминаващи от Унгария, чрез набор от социални, образователни и културни програми, изградени на базата на повече от 20 години опит. Целите на организацията са да представляват международни мигранти (търсещи убежище, бежанци, имигранти и др. чужденци в Унгария), насърчаване на социалната и културна интеграция на бежанците и мигранти, които планират да останат в Унгария чрез целеви програми и проекти, да представлява интересите и правата на мигрантите пред административни, държавни и общински органи и в медиите, да се повиши експертизата в разработването на антидискриминационни и миграционни мерки в Унгария.

През годините организацията е осъществила редица важни проекти, от които се отличава проектът за Комплексна интеграционна подкрепа на лицата с международна закрила, реализиран през 2022 г., който включва социално и правно консултиране, междукултурно посредничество, образователна и семейна подкрепа.

Трите стълба на проекта са интеграция, закрила на детето и мобилизиране на общността. Предоставя се подкрепа при административни въпроси, достъп до здравеопазване и образование или жилищни въпроси, а също така услуги, свързани с интеграцията на пазара на труда. Обръща се специално внимание на децата и подпомагане на тяхната интеграция и интеграцията на техните семейства. Това включва подкрепа при записване и интегриране в детска градина, начални и средни училища, наставничество по основни предмети като математика и унгарска граматика със специален акцент върху развитието на уменията и решаването на проблеми.

Отчита се, че мобилизирането на общността е важна задача и затова стремежът е да се организират редовни общностни и групови дейности, като Клуб на жените, Младежки клуб, Детски клуб, както и дейности за непридружени и разделени деца. Ефективната интеграция на мигранти и бежанци изисква приобщаващо общество. Целта на организацията е обществото на мнозинството да стане по-отворено и възприемчиво

към мигранти и бежанци, идващи в Унгария. За тази цел, Menedék се фокусира върху ангажирането на образователната система в Унгария, като подкрепя учителите и общностите в класната стая чрез организиране на сесии и семинари за повишаване на осведомеността, фокусирани върху концепцията за убежище и миграция, опита на бежанците и междукултурните срещи.

Целта на семинарите е да се улесни включването на деца бежанци в училище, както и смекчаване и предотвратяване на конфликти между деца бежанци и небежанци и техните родители. Освен това, се концентрират върху овластяването на публични институции, които могат да влязат в контакт с лица с международна закрила (като институции за закрила на детето, центрове за семейни грижи, училища и детски градини, здравни институции, полиция, местни общини), за да изградят собствения си капацитет и да предоставят основни услуги за бежанци и мигранти независимо.

По подобен начин чрез дейности по интегриране на пазара на труда Menedék предава знания на онези компании, които желаят да наемат хора с бежански или мигрантски произход, като ги подкрепя в техните вече съществуващи усилия да изградят свои собствени стратегии и капацитет за интегриране на пазара на труда.

Източници на информация:

Уеб сайт на Унгарската асоциация за мигранти https://menedek.hu/en/projects

Доклад за добри практики в областта на достъп до информация на мигранти https://www.interreg-danube.eu/approved-projects/drim

2.12 Финландия: “Стартъп за бежанци”

Държава: Финландия

Основни заинтересовани страни:

- Търсещи убежище, бежанци
- Неправителствени организации

Кратко описание на практиката - “Стартъп за бежанци” (Startup Refugees)

Инициативата “Стартъп за бежанци” е социална иновация, която предлага на търсещи убежище, бежанци и други мигранти подкрепа при намиране на работа, развитие на професионалните им умения и стартиране на бизнес във Финландия.

Програмата стартира през 2015 г., когато повече от 32 000 търсещи убежище пристигат във Финландия, главно от Близкия изток. В рамките на две седмици инициативата е подкрепена от няколко министерства и други държавни ведомства, неправителствени организации, частни лица и повече от 250 компании, които искат да предложат своите услуги по един или друг начин. Скоро след това, група активни членове на мрежата започват да посещават приемни центрове и да събират информация за уменията на търсещите убежище и да разберат какво искат да работят.

Също така става ясно, че много търсещи убежище във Финландия притежават умения и мотивация, които отговарят на нуждите на компаниите, борещи се с недостиг на работна ръка. Все повече компании започват да наемат персонал чрез инициативата. Създадена е и специално разработена бизнес програма, която предоставя подкрепа на бежанците за започване на собствен бизнес.

В рамките на програмата е разработена платформата Match Made in Startup Refugees, която в своята база данни в момента съдържа повече от 8000 профила на новодошли бежанци. Профилите включват информация за образованието, трудовия стаж, уменията, мотивацията, желанията и нуждите на лицето за следващата стъпка към наемане на работа.

Постигнати резултати и научени уроци

Към 2022 г. инициативата поддържа мрежа от повече от 2000 членове, включително компании, организации от частния и публичния сектор и физически лица. Заедно с членовете на мрежата, “Стартъп за бежанци” предоставя повече от 1500 възможности

за работа, по-добри професионални умения за 12 000 новодошли и подкрепя близо 900 бизнес екипа.

Финансира се от безвъзмездни средства за обществени проекти, безвъзмездни средства от частни фондации и от дарители.

През 2017 г. са избрани за финалисти в състезанието „Строители на века“ и получават финансиране от Фонда за 100-годишнината на независимостта на Финландия (Suomi 100). През 2022 г. са избрани за новатор в набирането на персонал от Rekrygaala.

Програмата Startup Refugees е финалист на Европейските награди за насърчаване на предприемачеството, които ще се проведат през ноември 2023 г.

Източници на информация:

Уеб сайт на инициативата Startup Refugees https://startuprefugees.com/our-story/
Уеб сайт на проект SPRING за устойчиви практики на интеграция
https://integrationpractices.eu/data/practice/startup-refugees/

2.13 Хърватия: “Let's study together!” – подкрепа за деца и семейства с международна закрила за интеграция в общността

Държава: Хърватия

Основни заинтересовани лица:

- Дружеството за психологическа помощ (Society for Psychological Assistance)
- MODUS – Център за деца, младежи и семейство
- Министерство на труда, пенсионната система, семейството и социалната политика Деца и семейства с международна закрила
- Училищен персонал и Учители
- Доброволци

Кратко описание на практиката

Дружеството за психологическа помощ (Society for Psychological Assistance) е нестопанска и неправителствена организация, основана през 1993 г. в отговор на последиците от военните събития за укрепване на психичното здраве на населението в Република Хърватия. Като част от дружеството, през 2003 г. е създаден MODUS – Център за деца, младежи и семейство, който предлага подкрепа и психо-социално лечение на всички членове на семейството на едно място.

Програмата „Да учим заедно!“ е двугодишна програма (1.9.2021 г. – 31.8.2023 г.), финансирана от хърватското Министерство на труда, пенсионната система, семейството и социалната политика. Общата цел на програмата е подобряване качеството на живот и интеграция на лицата с предоставена международна закрила. Тази цел се реализира чрез оказване на учебна помощ на деца под международна закрила и организиране на семинари и групи за подкрепа на училищен персонал и учители, които работят с деца. Освен това в MODUS, лицата под международна закрила могат да получат услуги като индивидуално консултиране, игрова терапия, родителско консултиране и семейно консултиране.

Едно от основните предизвикателства, докладвани от хората, получили убежище в Хърватия, е липсата на курсове по хърватски език. Когато разглеждат интеграцията на деца, образователните институции изтъкват проблеми, произтичащи от недостатъчните езикови умения и невъзможността за общуване с деца и родители, търсещи убежище.

Norway grants

Програмата "Да учим заедно!“ има за цел да адресира горепосочените проблеми чрез три конкретни цели:

- Предоставяне на учебна помощ. Чрез партньорства с начални училища, дружеството събира деца и доброволци, които да бъдат обучени за работа с деца под международна закрила. Целта е да се даде възможност на децата да имат свой собствен „приятел-наставник“, който е на разположение за около 1,5 часа (2 учебни часа) веднъж седмично, за да им осигури подкрепа в обучението и интеграцията.
- Овластяване и обучение на училищния персонал, учители и доброволци, които работят с деца, за да повиши тяхната компетентност.
- Предоставяне на психологическа подкрепа на лица с международна закрила (деца, младежи, възрастни, семейства). Осигуряването на подкрепа и необходимата информация за по-добро справяне с трудни житейски ситуации и кризи допринася за дългосрочната стабилност и по-добрата интеграция в обществото.

В сътрудничество с Факултета по хуманитарни и социални науки в Загреб, дружеството осигурява образователна програма за 15 доброволци, включени в проекта. След завършване на обучението всеки доброволец получава едно дете като „приятел-наставник“ и помага в обучението веднъж седмично.

Паралелно с първата дейност, са организирани семинари за училищния персонал и учители от началните училища в Загреб, където се обучават деца, търсещи убежище. Целта е да се повиши компетентността на учителите за работа с деца с международна закрила, междукултурна комуникация и да се даде възможност за по-добро сътрудничество с езикови и културни преводачи. Учителите получават специфични знания и умения за оказване на подкрепа на такива деца.

До юни 2022 г. 13 деца са включени в непрекъсната учебна помощ, осигурена от 15 доброволци. Организирани са 5 семинара за училищния персонал и учители, работещи с деца с международна закрила по теми като интеграция, прегаряне (бърнаут) и професионален стрес, в които участват общо 123 лица. В рамките на програмата, в център MODUS са включени 6 лица (4 възрастни и 2 деца) в психологическо консултиране, в родителско и индивидуално консултиране и игрова терапия.

Източници на информация:

Уеб сайт на Society for Psychological Assistance https://dpp.hr/

Европейски уебсайт за интеграция, инициатива на Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи и миграция https://ec.europa.eu/migrant-integration/integration-practice/croatia-lets-study-together-support-children-and-families-international_en

2.14 Чехия: Актуализиран план за изпълнение на интеграционната политика до 2023 г

В този документ чешкото правителство очертава своя план за изпълнение на интеграционната политика до 2023 г. Той идентифицира няколко основни области, в които трябва да се прилага интеграционната политика, определя конкретни мерки и определя съответните органи като отговорни за тяхното изпълнение.

Документът започва с отбелязване, че общият брой на гражданите на трети страни (ГТД) в страната почти се е удвоил през последната година, поради притока на бежанци от Украйна, възлизайки на приблизително 856 през 2022 г. Това са основната целева група за чешката интеграционна политика и представляват мнозинството от чужденците, живеещи в Чехия. ГТС са най-често от Украйна (в момента 606 834, включително 402 326 носители на временна закрила), Виетнам (65 763) и Русия (44 625), следвани от Монголия (11 696), САЩ (9 166) и Казахстан (9 135).

Основните области на фокус в плана включват следното:

- Владеене на чешки език (чрез езиково обучение, както за възрастни, така и за деца, както и предоставяне на методическа подкрепа за учители)
- Икономическа и социална самодостатъчност (чрез различни програми, консултантски услуги и курсове за преквалификация, както и актуална информация за работодателите)
- Ориентиране на чужденците в обществото (чрез предоставяне на информация преди заминаването, курсове за интеграция и адаптация, както и социокултурни курсове)
- Мостове между имигрантите и мнозинството от населението (чрез културни събития или междукултурен и междурелигиозен диалог и подпомагане на дейностите на чужденци, както и преводачи от общността, междукултурни работници и др.)
- Интеграция на местно и регионално ниво (чрез подкрепа на центрове за регионална интеграция, възможности за финансиране на общините, както и подкрепа за политическо участие на чужденци в процеса на създаване на местна политика)
- Достъп до здравеопазване
- Правна и социална защита на децата
- Информационни кампании както към мнозинството от населението, така и към чужденците за подобряване на взаимната комуникация
- Повишени професионални компетенции на съответните държавни служители

Правителството е отпуснало 54,29 милиона чешки крони (2,32 милиона евро) в рамките на държавния бюджет за прилагане на мерките на интеграционната политика през 2023 г.

Източници на информация:

https://ec.europa.eu/migrant-integration/library-document/czech-republic-plan-implementation-2023-integration-policy_en

2.15 Чехия: Повишаване на междукултурната пропускливост на публичните институции в град Бърно

Държава: Чехия, град Бърно

Основни заинтересовани страни:

- Областната администрация
- Общинските власти
- Областните доброволчески агенции
- Други структури на гражданското общество
- Местни жители

Целева група: Търсещи убежище, възрастни хора, семейни мигранти, трудови мигранти, друг статус на закрила, бежанци, студенти, жени, младежи, деца

Кратко описание на практиката

Практиката е в съответствие с националната политика за интеграция на Чехия, която насърчава използването на междукултурни работници. Междукултурната работа на ниво местно управление представлява системна промяна в подхода към интеграцията: тя позволява на общините да идентифицират рано възникващите проблеми, да ги систематизират по теми в процеса на планиране на обществените услуги и да допринесат за намирането на системни решения.

Екипът за социални грижи предоставя подкрепа на чужденците и обществените институции при взаимния им контакт (напр. в администрацията, в училища и здравни заведения, в социалните служби и др.) Специализиран екип от междукултурни служители помага напр. с преводи, занимава се с работа на терен и дава съвети. Междукултурните работници са ориентирани предимно към украинската, руската, румънската, молдавската, арабската и виетнамската общности, които живеят в града.

Интеркултурните услуги на практиката са достъпни за всички чужденци в града. Те се предоставят от междукултурни работници, които са хора както с миграционен произход, така и с познания по езиците на най-големите мигрантски общности в Бърно. Информацията за услугите се предоставя чрез различни канали, включително онлайн публикации, социални медии, печатни брошури и институционални листовки. Услугите се предоставят в обществени институции и чрез общността, в моменти, които отговарят на нуждите на техните участници мигранти.

Този проект намалява комуникационните бариери в институциите на публичната администрация, особено в община Бърно, между чужденци (бенефициенти на

обществени услуги) и държавни служители на приемащото общество (доставчици на обществени услуги). Работата на междукултурните работници се основава на анализ на нуждите, извършен както сред чужденци, така и сред държавни служители. От държавните служители се изисква да участват в програма за обучение, която укрепва техните междукултурни компетенции и тяхното разбиране за правата и задълженията на чужденците.

Изпълнението на проекта се оценява непрекъснато чрез интервюта, проведени с междукултурни работници, длъжностни лица (държавни служители) и чужденци. Междукултурните работници редовно получават обратна връзка от лица и институции бенефициенти, лично чрез общуване с общността, както и по телефона и онлайн. Нови дейности се стартират след консултации с представители на мигрантската общност. И на участниците, и на междукултурните работници е дадена възможност да обсъдят практиката на ниво град, чрез различни платформи, фокусирани върху интеграцията на чужденци и планирането на общността.

Интеркултурните работници, като служители на общината, са запознати както с нуждите на институционалната среда, така и с нуждите на мигрантите. Те работят за идентифициране и премахване на бариерите пред достъпа на мигрантите до обществени услуги и за коригиране на услугите, както е необходимо, за да отговорят на нуждите на мигрантите. Обхватът на общността, интервютата с бенефициентите и други форми на директна комуникация се използват за картографиране на нуждите, като се гарантира уместността на практиката.

Постигнати резултати и научени уроци

Преди да се появи практиката, мигрантите в Бърно обикновено са се обръщали към неофициални и непрофесионални посредници, за да решат проблемите си. След това практиката се превръща в „липсващото звено“ между мигрантите и доставчиците на обществени услуги, работещи за укрепване на способността на мигрантите да общуват автономно с публичните институции и да се справят с проблемите си независимо. Участието на междукултурни работници и активни мигранти в процесите на планиране и платформите на публичната администрация засилват способността на мигрантите да участват във вземането на решения, създават условия за подобрено качество и достъпност на обществените услуги за чужденци и, в по-дългосрочен план, насърчават тяхната интеграция. По-широката информираност за интеграцията на мигрантите в резултат на проекта също подкрепя тяхната дългосрочна интеграция.

Практиката е адекватно планирана след анализ на нуждите. Резултатите от съответните оценки показват, че тя е допринесла за по-добро предоставяне на информация на мигрантите и способността им да се справят с проблемите, за намаляване на бариерите при взаимодействието между служители и чужденци, за намаляване на страха на служителите от работа с чужденци и за по-голямо „отваряне“ към мигрантите.

Разработена е програма за междукултурно обучение въз основа на модела на компетентност на практиката за междукултурно отговорно местно управление, който определя знанията и уменията, необходими за квалифицираното изпълнение на междукултурна работа. След нейното завършване програмата е публикувана както на уебсайта на град Брно, така и на ЕСФ.

Прилагането и въздействието на практиката са редовно наблюдавани и оценявани по различни показатели. Всички проблеми или въпроси са адресирани чрез консултация с представители на сътрудничещи организации, също фокусирани върху чужденци. Успехът на практиката се доказва от факта, че тя е получила международно признание и че Градският съвет на Брно продължава да предоставя междукултурни услуги чрез следващ проект.

Проектът има потенциал да се пренесе и в други градове. Един от резултатите е „Моделът на компетентност на междукултурно проникваща община“, който определя обхвата на уменията на междукултурен работник в рамките на общината и определя план за обучение на общинските служители. Общината продължава със следващ проект meIntercultural, който е включен в стратегическите и планови документи на града и се използва и подкрепя от други участници в областта на интеграцията. В момента се осигурява финансиране от ЕСФ за последващ проект, а други възможни източници включват Министерството на вътрешните работи и Европейския социален фонд плюс. Потенциалното финансиране за междукултурна работа е достъпно от държавния бюджет чрез регионалните интеграционни центрове или от местните власти. Разработва се и методология за междукултурна работа в местната власт.

В подготвителната фаза на практиката е установено сътрудничество със съответните участници в областта на интеграцията. Междукултурни работници и чужденци участват в процеса на планиране на общността за социални услуги в Брно и допринасят за разработването на стратегията на града за интеграция на чужденци и свързания с нея план за действие. Междукултурните работници също така изграждат широка мрежа за сътрудничество, базирана на управление на конкретни случаи, която непрекъснато се разраства и включва широк кръг от местни организации и публични институции.

Брошурата за общините, издадена от практиката, дава подходящи практически примери и предлага решения за местните власти, работещи с чужденци. Практиката е представена на редица конференции и професионални платформи в Брно, Чехия и в чужбина, и вече е вдъхновила други градове и организации в Чехия и Словакия да реализират подобни дейности.

Източници на информация:

https://socialnipece.brno.cz/sluzby-mesta/integrace-cizincu/

2.16 Швеция: Предоставяне на информация и социално подпомагане на общинско ниво

Държава: Швеция, община Vänersborg (Västra Götaland)

Основни заинтересовани страни:

- Областната администрация
- Общинските власти
- Областните доброволчески агенции
- Други структури на гражданското общество
- Местни жителиМигранти

Кратко описание на практиката

Законът за населените места в Швеция (2016:38), влязъл в сила на 1 март 2016 г., урежда приемането на бежанци от общините. Колко новопристигнали трябва да приеме всяка община зависи от размера на общината, ситуацията на пазара на труда, общото приемане на новопристигнали и непридружени деца и колко лица, търсещи убежище, остават в общината.

Задълженията на общините са, наред с други неща, да отговарят за получаване и предоставяне на жилища, ориентация в общността, преподаване на шведски за имигранти, полагане на специални грижи за деца и млади хора и лица с намалена работоспособност, като както и други дейности, които благоприятстват интегрирането на мигрантите в шведското общество. Работата на общината по приемането на бежанци включва приемане на непридружени деца, приемане на новопристигнали бежанци, включени в реформата за интегриране, като бежанци от квотата, бежанци, настанени от общината, имигранти с роднини и деца и самонастанили се жители.

Окръжният административен съвет и Шведската агенция по миграцията подписват споразумения с общините за приемане на непридружени деца и младежи. Шведската миграционна агенция допринася за разходите за настаняване на непридружените деца/младежи. IFO (Индивидуална и семейна грижа) отговаря за приемането на непридружените деца/младежи и организирането на настаняване и други грижи за тях.

Община Vänersborg (Västra Götaland, Швеция) е създала звено за приемане на бежанци, където бежанците, назначени или избрали да живеят в общината, се информират за различни помощи, за които могат да кандидатстват. Отделението има приемни часове два пъти седмично. Агенцията по миграцията насочва хората към звеното, след като им бъде предоставена международна закрила. Те получават лице за контакт за съвети и подкрепа (råd-och stödkontakt), с което поддържат връзка по време на двугодишната

въвеждаща програма в обществените служби по заетостта (Arbetsförmedlingen). Лицето за контакт е социален работник, който също администрира подпомагането на доходите на притежателите на статут на закрила, ако е необходимо. Лицето за контакт осигурява подкрепа по практически въпроси, например записване в курс по шведски език, записване на деца в училище, получаване на банкова сметка и банкова карта, намиране на подходящи мебели или просто развеждане из града.

Работата на общината по приемането на бежанци включва приемане на непридружени деца, приемане на новопристигнали бежанци, включени в реформата за интегриране, като бежанци от квотата, бежанци, настанени от общината, имигранти с роднини и деца и самонастанили се жители.

Постигнати резултати и научени уроци

За мигрантите на възраст между 18 и 64 години общината организира обучение по „Общностна ориентация“, което им помага да навлязат по-бързо е обществото и да си изградят връзки, полезни за професионалния им живот. Мигрантите получават знания за техните права и задължения, за шведската демокрация и обществена организация. Става въпрос и за практическото ежедневие, например въпроси за работа и образование, настаняване, здравни и медицински грижи, деца и семейство.

Обучението се провежда в диалогова форма на техния собствен език. Групата се събира два дни в седмицата в продължение на 10 седмици, а мигрантите могат да слушат, да задават въпроси и да обсъждат темите помежду си. След завършване на курса получават диплома. Курсът е безплатен за участниците.

Общината е създала и мултикултурно място за срещи (Träffpunkt Torpa), където мигрантите могат да общуват в домашна обстановка. Осигурен е персонал, който заедно владее много езици. Мястото за срещи облекчава и онези мигранти, които се грижат за болен човек, когото също могат да водят на срещите. Дейностите се планират съвместно. Това може да бъде игра на игри, четене на вестници, гледане на филми, кафе, ходене на разходка, печене, готвене, обръщане на внимание на различни празници и т.н. Обособена е и външна зона, където има възможност за градинарство или почивка. Служителите помагат и с информация за това каква подкрепа и помощ има в общината за възрастните хора.

Общината насърчава масово включване на доброволци. Желаещите да предложат помощ могат да станат езиков приятел, да предложат семеен дом, лице за контакт или „добър човек“, да се включат като организация с нестопанска цел или станат приятели с някого, който току-що е пристигнал. Създадена е група за поддръжка Support Group, в която шведи и бежанци заедно помагат и подкрепят жителите на Restad Gård. Чрез нея желаещите могат да даряват дрехи, покъщнина, мебели и велосипеди на нуждаещи се бежанци.

Най-голямото убежище за бежанци в Швеция Restad Gård се намира в общината Vänersborg. Благодарение на усилията на много доброволни групи и организации, то се е превърнало в пример за цяла Швеция.

Инициативата Семеен дом, при която семейство приема деца и младежи в дома за по-дълго или по-кратко време, предоставя сигурна опора в живота им и им помага да се почувстват като у дома си в Швеция.

Децата, които поради бежански причини или по други причини идват в Швеция без родителите си и искат да кандидатстват за разрешение за пребиваване, трябва бързо да се свържат с „добър човек“, който заема мястото както на настойника, така и на попечителя на детето. Настойник трябва да бъде назначен и ако по различни причини родителите или друго пълнолетно лице вече не могат да се грижат за правата на детето. Добрият човек трябва да бъде центърът, около който се координира животът на детето. Ако детето по-късно получи разрешение за пребиваване, вместо него трябва да бъде назначен официален настойник. По този начин добрият човек е временно решение на настойничеството в очакване на решението на Агенцията по миграцията.

Инициативата Културно кафене среща всеки понеделник от 17 до 19 часа шведи и новопристигнали в дома на енорийския свещеник.

Много активна е и организацията Rädda Barnen, която работи за правата на децата в Швеция и по света. Rädda Barnen се намира във Vänersborg и работи на местно ниво, за да гарантира спазването на правата на децата.

Източник на информация: https://www.vanersborg.se/omsorg-och-hjalp/invandring-och-integration

2.17 Програма Еразъм +: Изграждане на приобщаващи общества: обмен на иновативни и добри практики за овластяване на местните НПО, работещи с мигранти и бежанци

Държава: Португалия, Сърбия, Хърватска, Германия

Основни заинтересовани страни:

- Неправителствени организации
- Доброволци
- Местна общност
- Мигранти, бежанци

Кратко описание на практиката

Проектът е съфинансиран от програма Еразъм + и подкрепен от Градския съвет на Авейро, Португалия, реализиран от Agoraveiro, Португалия. Партньорски организации в проекта са Social Science Works, Германия, PIN от Сърбия и Mentor от Хърватия.

Общата цел на това стратегическо партньорство е да създаде условия за обмен на иновативни добри практики между партньорските организации, които ще доведат до засилване на процеса на социално включване на мигранти/бежанци в техните общности. Обменът на добри практики дава възможност на партньорите да прилагат нови знания/методологии, като същевременно повишават осведомеността по проблемите, свързани с приобщаването в своите общности, като работят директно с мигранти/бежанци.

Специфичните цели на проекта са изграждане на капацитет на партньорите и обмен на специфични теоретични и практически знания между участващите организации, както и повишаване на осведомеността на местната общност за трудностите/предизвикателствата, пред които са изправени новодошлите. Друга специфична цел е оказване на влияние върху по-широка аудитория, която да действа за изграждане на по-приобщаващо общество (местни общности, заинтересовани страни, младежки работници, доброволци в партньорски организации).

По време на проекта са организирани 4 обучения, в които участват общо 44 души. 16 от тях са опитни служители (в 2 краткосрочни събития за съвместно обучение на персонала) и 28 са младежи (в 2 смесени събития за мобилност). Още 12 участници участват в транснационални срещи.

В рамките на това стратегическо партньорство в периода 01.04.2021 – 30.04.2023 г. са реализирани следните дейности: 2 транснационални срещи, 2 съвместни обучения на

персонала за застъпничество, оценка на ефективността и обучение по методология на обсъждане в контекста на бежанци/мигранти. Проекта включва и запознаване с практически инструменти за повишаване на осведомеността в съответните местни общности, когато става дума за бежанци/имигранти, подобряване на социалните умения на участниците, както и вътрешни обучения за предаване на опита на участниците на свои колеги.

По време на дейностите се използват методи като работилници, интерактивни презентации, учене чрез правене, работа в екип, симулационни и ролеви игри. Важна част от всяка дейност е и самооценката и оценката по двойки или групи.

Постигнати резултати и научени уроци

Основните резултати представляват въздействието върху партньорските организации, което ще подобри ефективността на тяхната работа, позволявайки им да предоставят по-качествени и по-разнообразни услуги на по-голям брой потребители. Участниците в дейностите придобиват ценни нови знания и подобряват своите умения и компетентности. Участващите младежи допълнително подобряват своите социални и емоционални компетенции и се научава на различни начини за предприемане на действия и създаване на промяна.

В дългосрочен план, проектът предлага ясна визия и планове за това как партньорите могат да използват новонаучени методологии/инструменти/техники и допринася за тяхната интернационализация. След проекта партньорите са овластени в дългосрочен план за поемане на по-активна роля в местната общност, като същевременно повишават качеството на работата си в областта на социалното включване и гражданската ангажираност.

Източници на информация:

Уебсайт на програма Еразъм + https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2020-3-PT02-KA205-007427

Уебсайт на Agoraveiro, Португалия https://agoraaveiro.org/news/?id=140

2.18 ЕС: Гражданин на света - овластяване на маргинализирани мигранти (Citizen of the world – empowering marginalized migrants)

Държава: Швеция, Италия, Чехия

Основни заинтересовани страни:

- Професионалисти, работещи с маргинализирани мигранти
- Маргинализирани мигранти
- Доброволци
- Мигранти

Кратко описание на практиката

По време на бежанската криза от 2015-2016 г. приблизително 1,5 милиона търсещи убежище пристигат в Европа. Европейският Съюз е дом на 21,6 милиона граждани на трети страни, което представлява 4,2% от общото население на ЕС. Намирането на препитание, достъпът до жилище, здравеопазването и друга социална подкрепа са от решаващо значение за възможностите за включване в обществото и за успешна интеграция. Най-често срещаните трудности по отношение на успешната интеграция са изоставане на мигрантите в образованието, езикови бариери, неравен достъп до работа и жилище, дискриминация и т.н.

Една от политиките на ЕС е да осигури равен достъп до образование и обучение. Достъпът до учене през целия живот, независимо от произхода или социално-икономическия статус, е въпрос на равни шансове за пълно участие в обществото, висококвалифицирани работни места и постигане на личностно развитие.

Проектът "Гражданин на света", реализиран в периода 30.09.2020 – 29.09.2022 г. е предизвикан от необходимостта от укрепване и овластяване на маргинализирани мигранти, които живеят в среда на социално изключване и които се нуждаят от развитие на определени знания и умения.

Целевата група на проекта са професионалисти, работещи с маргинализирани мигранти. Една част от мигрантите имат много кратка училищна подготовка и им липсват много от необходимите ключови компетенции, необходими за живот в едно модерно и добре функциониращо общество.

Целта на проекта е да укрепи и разшири познанията на професионалистите, така че те да станат напълно подготвени за овластяване и повишаване на ключовите компетенции и квалификации на нискоквалифицирани мигранти. Освен това проектът също има за цел да укрепи мигрантите, да им даде инструменти за овластяване, знания за по-

нататъшно образование и по-високо ниво на увереност в себе си и своите способности. Допълнителни цели на проекта са:

- Укрепване на професионалистите в интеграцията на мигрантите чрез предоставяне на по-специализирани образователни материали, базирани на реалните нужди както на професионалистите, така и на мигрантите.
- Подпомагане на лицата в придобиването и развитието на основни умения и ключови компетентности.
- Овластяване на мигрантите да станат ключови участници в живота си, както и автономни и активни граждани в тяхната местна среда.
- Насърчаване на знанията и активното участие на мигрантите в тяхната местна общност и общество, и предоставяне на нови иновативни, съобразени с нуждите инструменти и споделяне на съществуващи методи и добри практики.

Реализираните дейности по проекта са:

- Предварително проучване и изготвяне на доклад за състоянието (State of the Art report) относно конкретните нужди от обучение на професионалисти и мигранти. Той обобщава резултатите от теренното проучване, извършено от всяка страна партньор и дава обща информация за силните и слабите страни в работата за овластяване на маргинализираните мигранти.
- Разработване на практически наръчник за професионалисти и тестването му на място във всички страни партньори. Международният наръчник за професионалисти, работещи за овластяване на маргинализирани мигранти е приложим инструмент за професионалисти, работещи с мигранти.
- Завършено транснационално обучение на обучителите в Палермо относно методологиите и практиките, базирани на първоначалното проучване и финализирания наръчник.
- Разработване и тестване на платформа за електронно обучение и организиране на финални събития с професионалисти, мигранти и други заинтересовани страни в областта на убежище и миграцията във всички страни партньори, както и финална конференция в Прага, Чехия. Платформата за електронно обучение е платформа за изграждане на капацитет/обучение на професионалисти/социални работници, които работят с маргинализирани мигранти, за умения за преподаване, въз основа на учебната програма, разработена в рамките на проекта.

Източници на информация:

Уебсайт на проекта https://www.cotw-erasmus.com/
Уебсайт на програма Еразъм+, Good practice example https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2020-1-SE01-KA204-077911
Уебсайт на Координатора на проекта https://vetlandalarcentrum.se/

2.19 ЕС: Добри практики за подпомагане на достъпа на бежанци до жилищния пазар

2.19.1 Пренаемане от НПО

НПО в Марсилия, Франция, прилагат система за „плъзгащ се лизинг“. НПО наема жилище, което отдава под наем на бенефициент. След преотдаване под наем на квартирата НПО осигурява и цялостна социална и административна подкрепа (напр. управление на ежедневния бюджет, управление на административните процедури). Когато бенефициентът е достатъчно независим, НПО „прехвърля договора за наем“ и бенефициентът става наемател.

Източник: уебсайт на инициативата Évaluation logement altérité https://www.eliasud.org/association-elia_fr/declinaison-elia/

2.19.2 Помощ при организиране на жилище в Norrbotten

В региона Norrbotten в Швеция, когато децата със статут на закрила навършат 18 години, социалните работници ги преместват в апартаменти, които могат да пренаемат от социалните служби. Пренаемането чрез социални услуги е гаранция за наемодателите. Служители от общината редовно посещават и оказват подкрепа на тези младежи. След една година договорът за наем обикновено се прехвърля на лицето. Преди да навършат 18 години, децата и социалните работници разговарят за практическите последици от достигането на зряла възраст в Швеция, например във връзка с употребата на алкохол, наркотици и тютюн, както и индивидуалната отговорност да управляват своето образование и да продължат дейността си в спортни асоциации или други физически дейности. Ако се прецени, че непридруженото дете се нуждае от допълнителна помощ по време на прехода, социалните служби определят лице за контакт, към което детето може да се обърне за социална подкрепа.

Източник: Housing for Refugees in Sweden: Top-Down Governance and its Local Reactions, Henrik Emilsson1 & Klara Öberg, June 2021

2.19.3 Приемане на бежанци у дома

Инициатива на Каритас Италия позволява на заинтересованите лица да приемат лице, ползващо се с международна закрила, у дома. Домакинът предлага настаняване и храна и придружава лицето в усилията му за интеграция. Ползващите се от международна закрила остават със семействата си от шест до девет месеца. Около 1000 души са се възползвали от този проект.

Източник: уебсайт на Caritas Italiana https://www.caritas.it/

2.19.4 Сътрудничество с жилищни агенции

В Горна Австрия жилищна агенция в регион Vöckla-Ager работи съвместно с неправителствени организации, които предоставят социална подкрепа и консултиране на мигранти и бежанци, като ги свързва с наемодателите. Договорът за наем се сключва

директно между наемодателя и наемателя. Наемателят печели, защото жилищната агенция помага да се намерят достъпни жилища и проверява наемодателя, което предпазва наемателя от измами при наемане. Ползите за наемодателите са четири: увереност, че наемателят е подкрепен от организация; правни консултации по наемно право; няма нужда да търси наемател; и наличност на жилищна агенция при възникнал проблем. Тази услуга се предоставя безплатно, тъй като жилищната агенция е субсидирана програма.

Източник: уебсайт Vöckla-Ager https://www.vrva.at/

2.19.5 Създаване на контактна точка за бъдещи наематели и наемодатели

Програмата Mehr Wohnungen für Flüchtlinge в Бремен, Германия („Повече жилища за бежанци в Бремен“), инициатива на организация с нестопанска цел, обединява наемодателите с кандидатите за убежище и притежателите на статут, които се интересуват от наемане на жилище. Предлага консултации и на двете страни и възможност за заинтересованите наемодатели да регистрират апартаменти, къщи, студентски стаи в общи апартаменти или отделни стаи в приемно семейство под наем. Той се финансира от Правителството на Бремен по социалните въпроси, младежта, жените, интеграцията и спорта.

Източник: уебсайт на Бремен https://www.service.bremen.de/

2.19.6 Свързване на наематели и наемодатели

Boplats е жилищна агенция, изцяло собственост на град Гьотеборг, Вестра Готаланд, Швеция. Той съставя списъци както на публични, така и на частни жилища, налични в региона. Агенцията предоставя обслужване на клиенти и организира панаири и семинари, за да помогне за свързването на наематели и наемодатели. Времето за чакане за апартамент обаче е средно от осем до 10 години.

Boplats предоставя след 2015 г. информация на арабски, сомалийски и други често срещани езици. Социалните служби преразглеждат своя писмен и говорим език, за да го направят по-достъпен и по-малко бюрократичен. Те използват програма, наречена Klarspråk (обикновен език), за да коригират текстовете, използвани за обяснение на решенията.

Тези промени подобряват способността на клиентите да разбират основанията, на които им е предоставена или отказана социална подкрепа, като например подкрепа за доходите.

Източник: уебсайт Boplats https://nya.boplats.se/

2.19.7 Консултации и информация, предоставени на млади бежанци в Бремен

„Кафенето за съвети“ (Beratungscafé) за млади бежанци в Бремен, Германия, предлага на младите хора подкрепа и съвети относно ежедневни въпроси. Това може да включва

помощ при писане на домашни, кандидатстване за работа, жилище или социални помощи или четене или писане на официална кореспонденция, напр. фактури за ток или мобилни телефони. По правни въпроси младите бежанци се насочват към други служби. Кафенето е интегрирано в по-общ набор от оферти за млади хора със и без бежански произход. Проектът конкретно подкрепя млади хора, които постепенно преустановяват – или никога не са се възползвали от – социална подкрепа за младежи, независимо от статута им на кандидат за убежище или бенефициер на международна закрила. Проектът разчита на дейността на доброволци и осигурява институционално финансиране от град Бремен от 2018 г.

Източник: уебсайт Fluchtraum Bremen
https://welcometobremen.de/angebot/fluchtraum/

2.19.8 Спонсориране на млади бежанци в Бремен (Германия)

Инициативата SchlüsselBund свързва собственици на жилища (наричани спонсори) с младежи кандидати за убежище и бежанци. Заинтересованите жители със свободна стая или апартамент предлагат не само настаняване, а и един вид менторство на млад мигрант. Целта е да се подкрепи младежът по пътя му към самостоятелен живот. Програмата за спонсорство се финансира от органите за социални грижи за младежта.[3] Органът за социални грижи за младежта и изпълняващата организация остават точки за контакт по време на спонсорството. Участниците могат да се възползват от консултантски услуги и семинари, които се занимават с правни въпроси и практически предизвикателства. Спонсорът и младежът получават финансова подкрепа от властите.

Източник: уебсайт на Бремен за инициативи за бежанци INITIATIVE FOR REFUGEES BREMEN https://welcometobremen.de/en/angebot/initiative-for-refugees-bremen/

[3] Германия, Социален кодекс, книга VIII, 26 юни 1990 г., раздели 41 и 34

3 ДОБРИ ПРАКТИКИ В ДРУГИ ЕВРОПЕЙСКИ ДЪРЖАВИ

3.1 Норвегия: Групи за развитие на умения за мъже с имигрантски произход

Държава: Норвегия

Основни заинтересовани страни:

- Държавна и общинска администрация
- Общините в градовете Берген, Ставангер, Норхаймзунд, Кристиансанд, Осло;
- Доброволци
- Спортни дружества
- Банка Husbanken
- Фирми
- Мъже имигранти, които са изцяло или частично извън трудовия живот и се нуждаят от развитие на умения (първоначално – дългосрочни мъже имигранти)

Кратко описание на практиката

Мъжки групи за развитие на умения събират мъже с имигрантски произход за седмични срещи в социални общности. На срещите се практикува норвежки език, обсъждат се текущи теми, споделя се опит и насоки, обсъждат се предизвикателства, търси се съвет и се изграждат мрежи.

През 2020 г., когато започва проектът, той се е сблъскал с допълнителни предизвикателства заради Covid-19. След това целевата група са били предимно дългосрочни имигранти мъже, които са били без работа в продължение на много години, и набирането и редовното присъствие с фиксирана седмична програма е било голямо предизвикателство. След това групите се отварят към повече участници. Фактът, че участниците имат различни нива на компетентност, им помага да си помагат и да се учат един от друг, включително при езикови предизвикателства.

Днес целевата група са мъже имигранти, които са изцяло или частично извън трудовия живот и се нуждаят от развитие на умения. Когато членовете на групата станат активни участници в общността, целта е те да бъдат филтрирани и да се набират нови участници, но така, че „старите“ да не бъдат изтласкани веднага след като станат активни – те са добре дошли да продължат да участват за определен период, ако имат време. Повечето от участниците са дошли в Норвегия като бежанци, но някои са дошли и чрез програмите за събиране на семейството и трудова имиграция. Това е разнообразна група от

националности, като през 2021 г. са представени 16 националности, а през 2022 г. са представени общо 20 националности.

Много мъже с имигрантски произход не намират пътя си към норвежкото общество и не могат да използват уменията си. Разбирането на мъжката роля в норвежкото общество и в семейните отношения е голям преход за тях. Канят се мъже от целевата група, докато придобият достатъчно компетентност и увереност да продължат напред и да се утвърдят с работа или образование.

Във всяка група всяка седмица се канят осем мъже от целевата група, заедно с екипа на проекта и доброволците, на срещи за практикуване на норвежки език и работа за постигане на цели, адаптирани към всеки отделен участник. Ангажирането на добре интегрирани мъже с имигрантски произход да помагат в работата има голяма стойност.

Срещите се провеждат по едно и също време всяка седмица за около два часа, организират се също и индивидуални срещи. Мястото за срещи е постоянно, с кухня и тоалетни. Групите се събират следобед и се предлага скромен бюфет като кафе и плодове, от време на време се приготвя вечеря заедно, а за края на лятото и Коледа се отива на ресторант.

Местен служител по проекта работи, за да доведе 8 участника и до 3 доброволци на всяко събиране. Малкият брой участници позволява на всеки да участва в дискусии и да му се задават въпроси. Отделя се време за опознаване и изграждане на доверие, и след това се обсъжда конкретна тема. Освен това участниците, които желаят, са насърчавани да представят презентации по теми, които ги интересуват, и това създава ангажираност и дискусии.

Някои не намират мотивация или време да работят върху развитието на уменията, но повечето искат да станат редовни участници след първото си посещение в групата.

Забелязано е голямо подобрение в овладяването на норвежкия език. Участниците получават устно обучение по норвежки език на седмичните срещи, писмено чрез цифрови платформи на програмата и чрез SMS с екипа на проекта, в допълнение към работата по подготовката и подаването на автобиографии и кандидатури за работа. За някои участници са намерени и външни доброволци и са записани в курс по норвежки език. Наличието на лица за контакт в местната общност, които могат да бъдат помолени за помощ и използвани като референтно лице, е важно за участниците и е помогнало на няколко души да си намерят работа.

Персоналът на проекта и доброволците допринасят с индивидуално проследяване извън редовните срещи като помощ при кандидатстване за работа, работа с документи, обучение по шофиране и изпити по теория и т.н. Осъществяват се също така фирмени посещения, пътувания и участие в съответните събития.

Мярката предоставя дигитално обучение и информация за ипотеки чрез Husbanken. Трима участници са получили ипотечен кредит, а двама са закупили собствено жилище.

Доброволците също са започнали обучения по норвежки език със седмична помощ за домашните работи и включване в спортна общност, която да проследява по-нататък участниците в мъжката група. Провеждат се екскурзии както в планините, така и в градовете, като много популярна инициатива са риболовните излети както с лодка, така и на сушата, където участниците канят и своите приятели и семейства.

Много от участниците споделят също, че никога не са се учили да плуват и че им липсват възможности, затова мъжките групи на две места са поели инициативата за обучение по плуване за възрастни.

Постигнати резултати и научени уроци

От 2020 г. мъжки групи се управляват в Берген, Ставангер, Норхаймзунд, Кристиансанд, Осло, Молде и Драмен, но в зависимост от годишната подкрепа от IMDi, се налага да се приоритизира и в момента има пет активни мъжки групи в първите пет града.

През 2021 г. в групите са участвали общо 67 участници, като до края на годината 21 от тях са се активирали с работа или обучение.

През 2022 г. в групите са участвали 76 участници, а през годината 43 са намерили работа или образование.

Всеки, който се присъедини за определен период, повишава своята езикова, социална и професионална компетентност. Участниците израстват в общността, с повишена мотивация, знания и увереност да поемат собствения си живот. Някои получават постоянна работа, някои временна, а няколко се мотивират да започнат образование, други завършват курсове по предприемачество и започват собствен бизнес, а един участник е стартирал уебсайт за насърчаване на демокрацията и човешките права в света (FRI VERDEN MEDIA). Много участници са издържали и теоретичен изпит през 2022 г., осем участници са се заели с шофиране, а петима са получили шофьорска книжка. Проектът работи както с частни и публични субекти, така и с компании. Примери от публичния сектор са общините, които се ангажират напр. с курсове за обучение за възрастни, средства за учебни материали и набиране на участници. Сред частните субекти е интересно сътрудничеството с Grannehjelpa за някои допълнителни дейности, Salem nærmiljøsenter за курсове по норвежки език, ресурсен център MIKS за курсове по предприемачество и за посещения на компании и модерни ферми, наред с други неща.

Източник на информация:

https://www.imdi.no/lar-fra-andre/mannsgrupper-for-samfunn--arbeid--og-sprakkompetanse/

3.2 Норвегия: Диалог между поколенията

Държава: Норвегия

Основни заинтересовани страни:

- Сдружение ТУСМО (The TUSMO Association)
- IMDi (Directorate for Integration and Diversity)
- Община Берген
- Малцинствени мигрантски семейства

Кратко описание на практиката

Родителите и децата в малцинствените мигрантски семейства могат да срещнат предизвикателства в общуването и взаимоотношенията в семейството. Негативният социален контрол пречи на децата и младежите да живеят свободно и независимо. Родителите и децата имат различни степени на идентификация с „оригиналната“ култура и традиции в „родната страна“, различно разбиране за определяне на граници, власт, позиция, език, културно справяне и интеграция между поколенията.

Това може да доведе до разделяне на поколенията и различна степен на лоялност към оригиналната култура и традиции на родната им страна. Начинът, по който се говори за тези противоречия между поколенията, може да доведе до отрицателен социален контрол, където родителите нарушават правото на свобода и независимост на децата и младите хора и в Норвегия. Родителите искат най-доброто за децата си, но не знаят, че неподходящото поставяне на граници може да бъде противозаконно.

Сдружение ТУСМО иска да противодейства на негативния социален контрол и е разработило Генерационен диалог (Generation Dialogue) – превантивна мярка, която улеснява безопасния диалог между поколенията. Проектът трябва да доведе до повишаване на осведомеността и чувствителността на родителите и младите хора при определянето на граници и значението на индивидуалната свобода в Норвегия и изграждане на доверие и надеждни средства за комуникация. Това се постига чрез провеждане на мотивационни семинари, при които участниците са активирани и въвлечени, и менторско обучение за мултикултурни младежи за развитие на умения и по-добро разбиране на участието в общността.

Концепцията означава, че младите хора и родителите получават възможност да обсъждат решения заедно в контролиран и ръководен процес, където лидерите в организацията ръководят и подкрепят участниците. Понякога срещите са само за родители, а друг път само за младежи. Процесът е контролиран, т.е. средата е подредена и се възприема като безопасна и за двете страни. Процесът се ръководи, като

надеждни супервайзори, ползващи се с доверие от целевата група, предават подходяща информация и знания, които допринасят за изграждането на доверие и взаимно уважение.

В проекта Generation Dialogue се създава по-добра основа за комуникация, която включва по-добро разбиране на индивидуалните различия, но също така и развитие на емпатия при справяне с различията. В диалога се дава възможност да се преговаря как културните кодове могат да бъдат разчитани и приемани.

Постигнати резултати и научени уроци

По-добра основа за комуникация и взаимодействие между поколенията.

Повишено разбиране на индивидуалната автономност, уважение и емпатия към различията на другите.

Проведени над 23 срещи за диалог между поколенията с над 700 участници в периода 2019-2023.

По-добра основа за комуникация и взаимодействие между поколенията.

Повишено разбиране на автономността на индивида, уважение и съпричастност към приликите един с друг.

Мярката е част от цялостен методически подход с няколко взаимосвързани части. Фокусът е върху сътрудничеството между различни гледни точки и произход, за да се свържат собствените очаквания на участниците и реалността на обществото. Това става чрез включване на участниците в процеса и поставяне на техните възгледи в перспектива. Родителите получават насоки чрез програмата ICDP в сътрудничество с други участници, а младите хора развиват умения чрез обучение на ментори.

Проектът се финансира от община Берген и IMDi. Община Берген финансира местни инициативи, докато IMDi финансира инициативи от национален характер, като обучение на ментори. TUSMO и Høyskolen på Vestlandet изпълняват изследователски проект за ефекта от диалога между поколенията и разработва пакет от умения за оценка на специалните характеристики и културната чувствителност на целевата група това и предлага обучение за организации, които искат да изпробват тази концепция. RVTS-Vest е важен партньор в осигуряването на качеството на определени мерки и допринася с професионални ресурси.

Източник на информация:

Уебсайт на IMDi (Directorate for integration and diversity) https://www.imdi.no/lar-fra-andre/generasjonsdialog/

3.3 Турция: Съвместно партньорство на Асоциация за подпомагане и солидарност на бежанци и търсещи убежище (Refugees and Asylum Seekers Assistance and Solidarity Association) и община Султанбейли в Истанбул (İstanbul Sultanbeyli Municipality).

Държава: Турция

Основни заинтересовани страни:

- Община Султанбейли, Истанбул
- Неправителствени организации
- Асоциация на бежанците
- Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)
- Университет Boğaziçi
- Фондация Bernard van Leer
- Бежанци
- Търсещи убежище
- Мигранти

Кратко описание на практиката

Асоциация RASAS е създадена през 2014 г. от служители на община Султанбейли (SM) с цел да търси решения на проблемите на хора, напуснали страната си и нуждаещи се от международна закрила на територията на общината. Асоциацията работи в сътрудничество с организации от частния сектор, неправителствени организации и обществени институции, за да подпомогне адаптиране на бежанците към обществото. RASAS представлява специален пример за местна неправителствена организация, която предоставя устойчиви услуги на бежанци, чрез силно сътрудничество между НПО и община, в която неправителствената организация е създадена от самата община. За да преодолеят проблема с недостиг на средства и ресурси за справяне с бежанския поток, някои общини търсят сътрудничество с международни организации в подкрепа на бежанските общности, докато някои други като SM, поемат инициативата за основаване на специфична асоциация за работа по въпросите на бежанците.

RASAS изпълнява по-голямата част от своите дейности чрез Общностен център, който се поддържа технически и финансово от различни международни организации. Всички дейности на асоциацията са проектни и се финансират от различни донори и финансови институции. Общината осигурява инфраструктурата и необходимите човешки ресурси, които да позволят на асоциацията да отговаря на нуждите и търсенето на най-уязвимите мигранти.

Norway grants

Центърът първоначално е финансиран от Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) през 2016 г. Добрата практика за сътрудничество между НПО и Община еволюира в Community Centres Project (CCP) през 2017 г. и проект CLIP (Community Centres and Local Initiatives Project) през 2019 г .

Услугите на Центъра достигат до приблизително 20 000 участници и 12 000 физически лица годишно чрез широк спектър от дейности като курсове по турски език, професионални обучение, услуги за защита, събрания на бежанците, женски групи за солидарност, дейности за повишаване на осведомеността и социалното сближаване, юридически и психологически консултации.

Асоциацията на бежанците осъществява своята дейност в 24 различни области, предназначени за чужди граждани от Сирия, Афганистан, Ирак, Пакистан и други страни. Те включват защита, социално сближаване, изучаване на турски език, социално-икономическа подкрепа, консултиране, правни консултации, психологическо консултиране и насоки, подходящи за деца пространства, цифрово медийно звено и къща за гости за жени. Има създаден и Съвет за бежанците, който работи за улесняване на участието на бежанците в процеси на вземане на решения и предоставя пространство, за да изразят своите нужди и искания.

Услугите и дейностите на Центъра са структурирани в следните звена:

- Звено за Социално Сближаване (Social Cohesion Unit). Социалното сближаване е в центъра на услугите, предоставяни от Асоциацията. Този отдел е създаден, за да допринесе за културата на съвместно съществуване на местните хора, живеещи в Султанбейли и търсещите убежище.
- Звено за Семейна Консултация (Family Counseling Unit). Отнася се за всички дейности, насочени към зачитане на правата на индивида в съответствие със законодателството за правата на човека и международното хуманитарно право.
- Звено за Правни Консултации (Legal Consultancy Unit). Правният отдел на асоциацията на бежанците предоставя правни консултации, насоки и последващи услуги по казуси на бежанци и търсещи убежище. Всички услуги се предоставят безплатно, като се извършват на принципа на равнопоставеност и конфиденциалност. По-голямата част от ползвателите на тези услуги са жени, които са жертви на дискриминация и домашно насилие поради пола си, самотни родители, хора с увреждания, възрастни и жертви на физическо насилие. Проблемите на международната закрила и бежанското право на търсещите убежище в рамките на или извън границите на Турция са на преден план.
- Звено за Образование и Наставничество (Education And Mentoring Unit). Изпълнява програми, насочени към деца в училищна възраст. Извеждането на децата от началното училище, средното училище и гимназиалния етап до същото ниво като техните връстници в академично отношение, провеждането на

семинари за минимизиране на отрицателните ефекти от езиковата бариера, подобряването на техните комуникационни умения и дейностите за социално сближаване ги улесняват да се адаптират към училищната среда.

- Звено за Психологическо Консултиране и Насочаване (Psychological Counseling And Guidence Unit). На базата на подписаният протокол за сътрудничество, между RASAS и Дирекцията на националното образование на Област Султанбейли, звеното предоставя консултации на учители в 66 училища в областта и предоставя педагогическа подкрепа на 3850 ученици и родители със статут на временна закрила. В този контекст се проследява посещаемостта на училище и академичния статус, провеждат се групови и индивидуални консултантски услуги за психо-социална подкрепа, извършват се проучвания на родителите в подкрепа на образователния живот на децата, училищни интервюта и семейни семинари за укрепване на връзката училище – семейство – дете.
- Център за Солидарност към Жените (Women's Solidarity Center). Центърът за солидарност осигурява подслон на жени, подложени на всякакъв вид насилие от съпрузите си, самотни майки с деца. В допълнение към осигуряването на пространство за жените и техните деца да се чувстват сигурни, той също така предлага мерки и решения за гарантиране на участието на жените в обществения живот. Особено се подкрепят децата в посока да продължат образованието си.
- Проект „Мама – Здраве на Детето“ (Mother – Infant Health Project). Проектът за подкрепа на майката и бебето, разработен от университета Boğaziçi и финансиран от фондация Bernard van Leer, е мисия за предоставяне на психологично-социална подкрепа за майки и бъдещи майки, подпомагайки развитието на техните деца на възраст между 0 и 3 години.
- Звено за Рехабилитация (REHABILITATION UNIT). Звеното по физикална рехабилитация предоставя безплатни услуги на бежанци, които са с физически увреждания в резултат на война или други причини. Основната цел на звеното е да осигури облекчение на турската здравна система чрез предоставяне на физически здравни услуги на групи, които са в неравностойно социално-икономическо положение, както и да направи тези услуги достъпни за бежанците.
- Звено за Психично Здраве (MENTAL HEALTH UNIT). Асоциацията на бежанците предоставя безплатни услуги за осигуряване на психичното здраве и лечение на психични разстройства за тези, които се нуждаят от подкрепа за психично здраве, включително психологично консултиране и медицинско лечение, когато е необходимо. Клинични психолози, психолози и психиатри работят в отдела за психично здраве.
- Кариерен Център (CAREER CENTER).

До момента асоциацията се е възползвала от различни дейности за изграждане на капацитет, технически компетенции за управление на проекти и организационни развитие като изготвяне на предложения, управление на проекти, набиране на средства, развитие на човешките ресурси, лидерство и управление, закрила на детето, репродуктивно здраве, правна рамка и обучения по справяне с конфликти, в които служителите на RASAS и SM участват съвместно.

Източници на информация:

Уеб сайт на Асоциация RASAS https://multeciler.org.tr/eng/our-projects/
Доклад "Good practices of Public Sector – NGO Cooperation from GIZ Support to Refugees and Host Communities (SRHC) Cluster", GIZ
https://data.unhcr.org/en/documents/details/93730

3.4 Швейцария: Проект за изследване на перспективите (UNES Perspectives Studies) с фокус върху подкрепата на бежанците във висшето образование в Швейцария

Държава: Швейцария

Основни заинтересовани страни:

- Асоциация SIETAR Швейцария
- Швейцарски Национален Съюз на Студентите (VSS/UNES/USU Perspectives Studies)
- Студенти
- Преподавателска общност от различни университети
- Мигранти

Кратко описание на практиката

Проектът се реализира в партньорство между SIETAR Швейцария и Швейцарския Национален Съюз на Студентите (VSS/UNES/USU Perspectives Studies).

Основана през 2015 г., SIETAR Швейцария е асоциация от индивидуални и институционални членове. Асоциацията служи като връзка между теоретични изследвания и практика, с помощта на своите академични и студентски членове. SIETAR Швейцария систематично се фокусира върху темата за подкрепата на мигрантите и тяхната интеграция. Швейцарският Национален Съюз на Студентите е член на Асоциацията.

Проектът надгражда реализирания от Швейцарския Студентски Съюз проект “Perspectives – Studies”, който се стреми да улесни достъпа на бежанците до висше образование. Основният елемент на този проект е информационна платформа, предназначена специално за бежанци, които се интересуват да се запишат в университет, и за професионалисти, които работят с общността на бежанците и търсещите убежище. Проектът работи с над 17 местни проекта, стартирани от 2016 г. насам. Базирани в самите университети, тези проекти предоставят на бежанците набор от мерки, включително помощ при подготовката за прием в университет и други ключови услуги за подкрепа. Проектът си сътрудничи с всички местни програми, ръководени от студенти, за редовна оценка и събиране на данни, за да се коригира действителната липса на информация за броя и нуждите на студентите бежанци.

Тригодишният проект, реализиран в периода 2019 – 2021 г. е насочен към осигуряване на информация, съвети и наставническа подкрепа за бежанци, които учат, за да получат

достъп до висше образование в Швейцарски университети, Университети за приложни науки и Университети за обучение на учители. Проектът достига до 600 бежанци студенти и 700 студенти доброволци. Осъществени са 17 обучения в 7 швейцарски градове с повече от 160 ментори и координатори.

В основата на проекта UNES Perspectives Studies е формирането на диади наставник/наставляван, съставени, от една страна, от швейцарски студенти, и от друга страна – от бежанци, посещаващи същите университети или друго висше учебно заведение. Проектът включва следните основни дейности:

- Разработване на съдържание за онлайн многоезичен междукултурен инструментариум, достъпен за всички заинтересовани страни (наставлявани, наставници и персонал на университети и висши учебни заведения). Инструментариумът е за студенти и служители на швейцарски университети, които участват в университетски проекти за студенти бежанци. Документите по различните теми се състоят от теория (информационни листове, обяснителни видеоклипове и т.н.) и практика (упражнения, игри и др.).
- Разработване на обучителни материали и осигуряване на обучители.
- Разработване на казуси, свързани с културни проблеми, с които се сблъскват ментори/наставлявани и включването им в обучения.
- Модериране на онлайн сесии за подкрепа и развитие на междукултурната компетентност и споделяне на най-добри практики.

Постигнати резултати и научени уроци

В рамките на проекта е разработен инструментариум, посветен на междукултурната комуникация, достъпен за всички ментори и наставлявани във всички програми, поддържани от Съюза на студентите в Швейцария. Сред най-добрите практики по време на изпълнението на проекта е обмен на информация и студенти и сътрудничество, установени между различните обучаващи институции и координатори на проекта и включването на голям брой доброволци.

Източници на информация:

Уебсайт на Асоциация SIETAR https://sietar.ch/refugee-support-initiatives/

Уебсайт на разработен инструментариум https://www.perspektiven-studium.ch/en/toolkit/

Уебсайт на Швейцарски Студентски Съюз https://vss-unes.ch/en/fokus/access-to-higher-education-for-refugees/

ПРОЕКТ: НА ФОКУС

НАЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА УБЕЖИЩЕТО И МИГРАЦИЯТА

Проектът „ НА ФОКУС – националния капацитет в областта на убежището и миграцията“, № BGHOMEAFFAIRS-1.005-0001-C01, по договор № 812108-11-27.01.2023 г. е финансиран със средства по програма „Вътрешни работи“, Норвежки финансов механизъм 2014 – 2021 г. Финансовият механизъм на Норвегия представлява приноса на Норвегия за изграждането на по-зелена, по-конкурентна и по-приобщаваща Европа.

БЕНЕФИЦИЕР: СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ
ПАРТНЬОР: СДРУЖЕНИЕ ЕВРОКЛУБ ЖЕНА
ПАРТНЬОР: ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

НАЧАЛО НА ПРОЕКТА: 27.01.2023
КРАЙ НА ПРОЕКТА: 30.04.2024
БЮДЖЕТ НА ПРОЕКТА: 1 279 150.00 ЛЕВА (654 029,04 ЕВРО)

Програмен Оператор на Програма „Вътрешни работи“, Норвежки финансов механизъм 2014-2021: Дирекция Международни Проекти, Министерство на вътрешните работи (МВР)

Основна цел на проекта: подобряване на националния капацитет на компетентните служби и заинтересованите страни в България, в областта на убежището и миграцията, за предоставяне на услуги на граждани на трети държави, търсещи международна закрила или получили временна закрила, със специален фокус върху уязвими лица, както и осигуряване на достъп до настаняване, социална, психологическа, правна помощ чрез индивидуални консултации, в съответствие с нуждите на гражданите на трети държави, търсещи международна закрила или получили временна закрила, както и възможност за включването им в обучения по български език.

Уебсайт на проекта: https://nafocusbg.eu/

Национален сайт на Норвежки Финансов Механизъм: www.norwaygrants.bg